

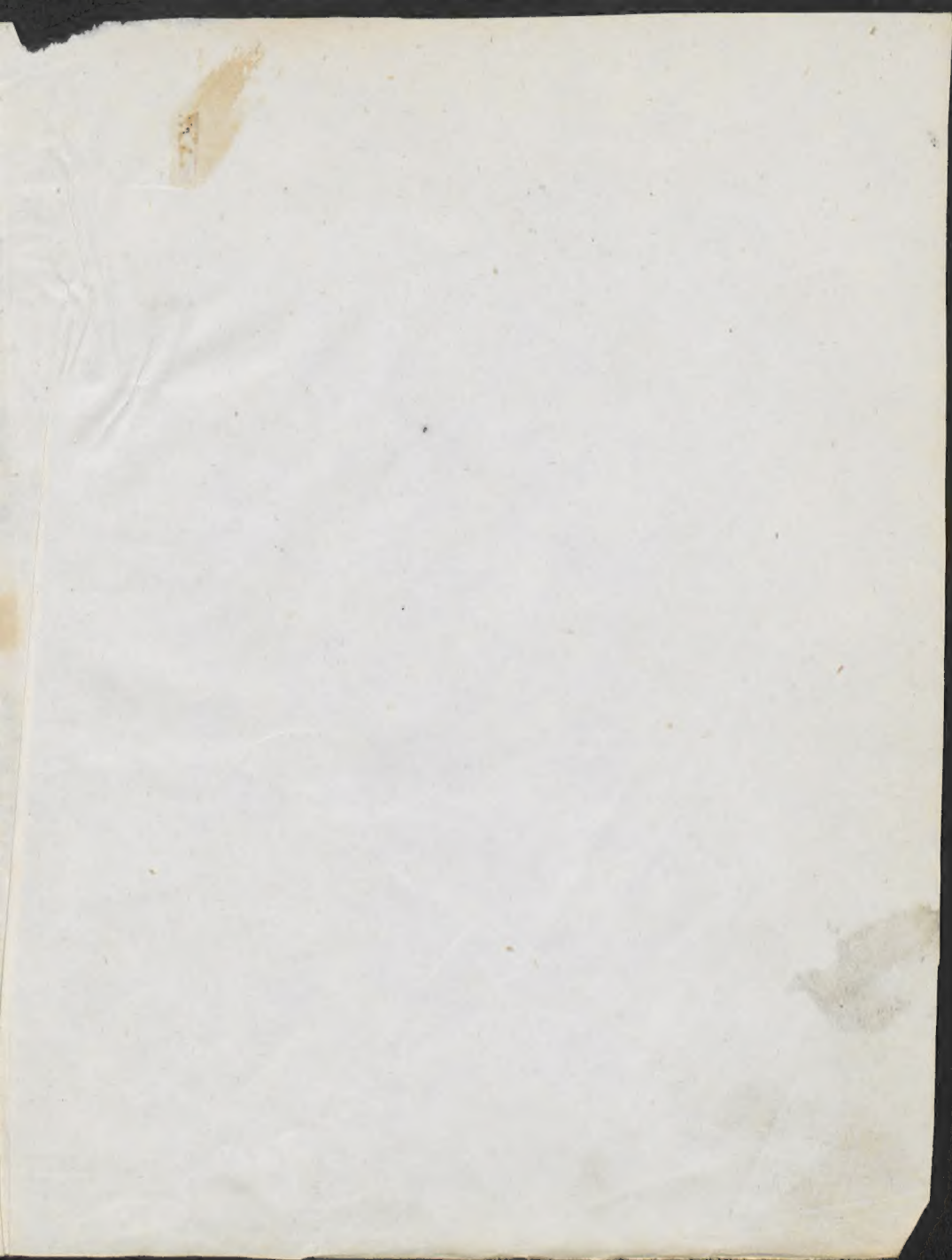
BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVII

4542

MF

X

WOYNA
KOZACKA
POZNIEYSZA.

Przez

NAIASNIEYSZEGO

JANA KAZIMIERZA
KROLA POLSKIEGO
Y SZWEDSKIEGO

Woparta / y skończona szczęśliwie /
w Roku 1651.

SAMVELA Z SKRZYPNY TWAR-
DOWSKIEGO.

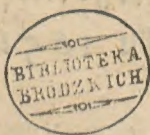

206. Hist. Lit. Ben. Skow. I. p. 370. Wydz. piśm.

52.362.100

W LESZNIE 1657.
Drukował Daniel Vetterus.

1657
52.362

XVII - 4542 - III

21.303

NALASNIETSZEMV KROLEWICOWI
POLSKIEMV T SZWEDSKIEMV

K A R O Ł O W I
FERDYNANDOWI

z Łaski Bożej
WROCŁAWSKIEMV T PŁOCKIEMV
BISKVPOWI.

A Znowuż y te, z swego Helikonu,
Cisną się Muzy do twászego Thronu;
Znowu się o te waga otrzeć Szranki,
Snadź, że Krolewskie z wieku są kochanki.
Niedawno, (ieżeli tak surowa miały
Odniesć Censurę?) Władystawa brzmiaty.
Teraz nie wczora, Stoićce przymierzknione,
Ale powiedza dziś wypogodzone.
Jakoli poyrzeza bezpiecznym w nie okiem?
Ktorego żadnym Cymmeryjskim mrokiem
Wieczor nie zaciemi, ani choć swe żagle
Wezdmie Aquilo, zástoni tak nagłe.

(*)

Twoje

Twoje to Światło, y Spół z nim ozdoba,
 Zeby iakoście Najsławniejszy Obá,
 Y Dom, y Sparta iedną wrodziła,
 Jednąś wam y ta pogoda świeciła.
 O tak z krwawego obtoku dobyta!
 Więc o przyczynę niech mię nikt niepyta,
 Czemu tak śmiały, y te Kárty czem
 Młóściłowi ofiarował Twemu.

Wojna

To samo emblema: od mianami
 w Łęczyńskim fol. pod tym tytułem: Wojny
 Romowej Włosej, a Kozackiej i Tatarskiej
 Wtóra str. 1.

Wojna Kozacka

Bożniewska

Roku Pańskiego M. DC. LI.

Czesto mi to na pamięć z Brutem przychodziło /
O czym ani pomyśleć śnadź się niegodziło /
Jesliże Bog na Niebie. Ile myśl człowiecza
Wiedząc wszystkie / y widząc / ma też iaka pieczę
O rzeczach tu śmiertelnych / czyli los tym rządzi
I samą procz fortuną. Kiedy nic nie bładzi
Cożkolwiek y na gorze / y okragley ziemi /
I w przepaściach / y Morzu / prawami się swemi
Z początku wtwierdziło. Słońce swego toru
Nieuchybi na wieki / także y splendoru
Kieżyć stárożytnego / Ziemią czasów swoich
Wrodzając wydawa / y wielkich oboich /
Swymola Oceanów hąmuje brzegami /
Ogień pnie się do góry / y z swymi wiatrami
Gdzieś w trzymaniu Aolus. Nasze jednak rzeczy
Dysponuje inaczy / kiedy / w czym człowieczy
Gwałt nawiersty / ludzie zli w swojej kwinna złości /
A dobrzy przepadają przy sprawiedliwości /
Cnota się nie ratując ; kiedy tym nie sporo
Przez agresty / przez głogi / Owym zaś iak sfero
21 Wyb

BOG
słychać
ręce
pół

Wybić gore pozwala/ że z iednego Buie/
 Widzieć o to dopiero / á on rozkazuje
 Na wschod wšytel Beroko: Jáko z drugiey strony
 Od własných swých poddanych świežo osadzony
 Krol tak możny podawa syie pod miecz Kátu/
 Ktore oraz żalofne pátoryzmy światau
 Dżisieyßemu widziáne. Jednak zá to káry
 Niedo żadney / á náwet czym iego ofiáry
 Przenášwietße stráßliwe/ Sakramenta w storo
 32 K kielichy miotáne / zda niedbác sie o to/
 Piorunami nie bić. Aż gdy o tym myśle/
 K próżne po powietrzu dąbki sobie kryśle/
 Cerze tey przypátruiać różney sie światowey /
 Wybił mi to Chmielnicki w okamgniemi z głowy.
 33 Ani ia już fantazyi iákich o tym marze
 Ani wiecey ná Boga moiego sie skárze
 Záwße sprawiedliwego/ ktory slych im wyży
 Wzniesie wzgore/ tym ná dot sturbuie ich niży/
 K ná kstalt rostraconey ná wiele sztuk skály
 Chmiel- Słucze ciężko: W coż teraz iego on zuchfały
 nicki w Pośedł humor? W co ligi z Turki y Tatars?
 swych Pożarte Prowincye? y zá termin siáry
 nádzie Stupow Bolesławowych máiace sie krymy
 isch is Nowe sádzić/ iedno w wiátr / y znikome dymy?
 ko- Wóciéł z Hanem pospolu o ktorym rozumiał
 34 Świat to przed tym/ że nigdy wćiekáć nie vniał.

Albo iezli wćiekat nąd Tygrysa precy/
 To tedy ną tarczywych zabiłat namięcy
 A porażat zą sobą w pogoni strzelając/
 Teraz sie nie obeyżezat/ ale iako żając
 Od Melampa dużego tylkoż przestraszony
 Gukiem samym / nie wsparty/ ani pęgoniony
 Przepadł wiatrem: Po Goryn/ y dalże Podole /
 Trupem niepomierzonym wrościwszy pole.

Przez cie wielki Alcido/ y przez śable twoie
 Zwyćiestwo to zdarzone. Jąkoż kielwick swoje
 Wważalą fortuną niestateczną śale/
 O z czegoli przed światem pierwey cie pochwale/
 Czyli/ ktora nierowna z Tobą nię dzielnosci/
 Czyli z cnoty doznány y sprawiedliwości?
 Ktore cie tak śczesliwie przyniosły nam wielki?
 Że kiedy śło o termin już już nie daleki/
 A Łodka te oczysła bez steru/ bez wiosła/
 Śalą ślepą samopas/ Oceanśką niostą /
 Śłońcemieśiey ząwitat/ Perseusz przed laty
 Gromiac Orśak Neptunow Corgony kudłatey
 Wziął maśtkare/ Ty samym oprocz swym rumorem
 Porazyl te bestye/ że takim śasorem
 Porwanyś sie wćiekli. Niech dwunastu omych
 Dawnieyszy wiel zamilczy prac Herkulesowych/
 Boś ty wieccy uczynil/ wiednym sie pasc gaju Ciu.
 Lew Nemejski/ w iednym Wieprz Arkadyjskim krą:
 Czynil

Prele-
 wa. 2
 pęstro-
 le.

Czynnł škóde. Ani ty nád Afrike kłóciem
 Przestapileś Anthea? Ani swym obrokiem
 Głodził inšey Kráiny / oprocz Crecy samey
 Wolstoneczny / y Hydrá koto ták že jámy
 Wiecy swey ni škodziłá. A tego Gultáia /
 Ile tákie pešielki máiac z zá Dunáia
 Przy Tataſkiey potedze / nie iedná ſie báta
 Ąiemia y Prowincya. Owo ná tym ſtata
 Niemal háncu Europá. Južem rozumieli /
 Że ſie álbo nie rychto / álboſiny nie mieli
 Ąebrać nigdy ná Krolá y ſwietobliwſzego /
 A woyna y pokoieſm oraz ſzczęſliwſzego
 Po Wielkim Władyſławie. Jákož máto ſwiała
 Juž mu bęto. Ty rownaſz y przechodziſz Bratá
 Kiedy co on zámyſlat / y tylkoſ bę w progu
 Tákwyſokiey Imprezy. Ty / nádźicia w Bogu /
 Skóńczyſz to niewatpliwie / y otworzyſz oczy
 Nam dopiero / że nie mur Chińſki iáki toczy
 Tych Poganow / nie błotá Larcſkie nie przebyte /
 Ale ſzczere rowniny / y pola odkryte
 Ąnami ich roſćináia. Ąáczym iáko onym
 Snadno do nas przepadać: Czemu wrażonym
 A nam do nich ták trudno? A zá tym zabiegiem /
 Nádczarnym / ſie zdarzy Bog / wſtánowiſz brzegiem /
 A ſwego wybrodziwſzy / Aethonia po bołi
 Sam Euxyna ſprobaieſz / iáko ieſt głąbołi /

Dan znieśieś z nas straszną / czy Upominkami
Czy iako ja nazowiem? Teraz pod w. brami
Siedziem sobie / bezpiecznie za ścianą już twoją /
Ktorey wnet się y drudzy samśiedzi zaboja.
A mnie zdarzyś / że inśnych nie wezwę tu Bogow
Z tym co powiem / dostać Pánśkich swoich progow.

Bo ten / który w tumultie / y tak ciężkim razie
Stanął pośoy / tu szereg Szlacheckiego stazie
Stanu y Condycyi / że nie miał bydź trwały
Ani nigdy bezpieczny / zaraz vprzedzaly
Wśytlich o tym ná on czas pospolite śępty /
Coż bacznieyśch uwagi / y bystrzśe Concepty
Wtebiey nieprzenikaly? A czegoż inśnego /
Czego się kto spodźiewać mógł podobnieyśego /
Do Chłopskiej dyskrety? która w swojej dumie
Nastrożych artykułow przestrzegać niewmie
Aż gdy musi / ani w swa sfore poćiagniona
Bydź nie może inaczy / póki obarczona;
Jako gdźieś Prometheus do skały przykuty /
Z osu strzydeł niebedzie. Zaczyn ten przysuty
Ogień tylko do czasu zostawał w popiele
Mając wnet się rozżarzyć. A náđ inśnych wiele
Skutkow nierpátrzonych tego to pośoiu /
Ktorey náđ ten stráśliwśy? Kiedy nam po boiu
A tak przyłtych wtoczegách / powrócić się bęto
Do swych nazad zgorzelisť / y przynamniey mieło

Pod
śboro-
wski
pośoy /
co miał
za fun-
dament?

Obejźrzyć

Chłop.
sta
złość.

y goro.
wepczy
cziny
z nię
woyny.

Obeyźrzeć ich popioły / aż my miasto chłopow
 Poddanych nam dopiero / i takich Cyklopow
 Ostrutnych tam zastali / i takie sławiac czołá
 Takie twárzy / iakoby nieználi nas zgotá /
 Ani Pátrá Zborowskie w myśli im postáły /
 Oprocz iesli przez iakie tam Uniwersáły
 Drogo y Chmielnickiego okupione dworu /
 Postuśni bydź musieli / nie iednáł z yporu
 Tego ku nam stádáiac / (Taká złość Sultáioru
 Raz z poddánstwá wyzutych) do swych sie zwypczá-
 Wroćić chcieli. Kowšem nie tylko nie korzac / (iow
 Ale sobie Drzedy y Sedroszy tworzac
 Z Kusí szczerę / kierzby im sie sámym zdali /
 A według nich sádzili. Jesliże przybráli
 Niemierowey z postánych znacznych plug do siebie /
 Kuyka sobie háyduka / y w takiey potrzebie
 Żeby Panich przynamniey nie vmael od głodu /
 Plug mu wolow / y cztery dali mierki stodu?
 Czym iáko vragáiac w nášcy nam tey doli /
 Tak wiecey irytuiac / ze wšytkiey po woli
 Wyzuć sie powinności y panšczyzny chcieli /
 Oprocz wyglédem postionu dáwać tam coż mieli.
 Oco iesli nástapil ná nich kto gorczy /
 Aż bunt záraz / y záraz czterdzięćci tysiecy
 Reiestrowych náđ byia / kierzyná kštalt z woru
 Grochu wyszynionego / po wšytkiego dworu

Wielkie

Wielkiey sieni / ná okrag Ukráiny caley /
 Szásforem sie rozśali. Ták że niezośtáły
 Dwory śádne / żadna włość ed tego pożaru
 Nigdziey wolna / z ktorego náđ seba ciężaru
 A przytrey oppresyri nie śmiał áni śionac
 Biedny Szlachéic / zśad śładnie bétó týtó w splonac
 Przytáionym ránterom. Ale iuż y táwne
 Wśezynáły sie záboie / gdy o liche śirawne
 Rilkanać e zábitych ślug Hetmáńskich legío /
 Czege gdyby y drugie grono niepośtrzegío
 Ludzi táńże & iáżecych wypráwionych z śpotem
 Tożby ich nie minelo. Aż wnet drugie potem /
 O Chmielnickim nowiny. Kiedy sobie tworząc
 Koźne o nas Chymery / á záwśe sie morząc
 Śawśe z soba / y ze złym śforuiac summieniem /
 Bál sie tego / żeby mu zá tym rćiażeniem /
 Náśy długo pókoju tego doczymáli /
 A przyśedśy do siebie nie odwetowali /
 Szćed śwych wzáiem. Oraz náń z Lithwa náśłapi
 Ale gdyby poleżách / Woystó rośpućciwśy (wśy /
 Ná wśytké sie śwywola / mńiey ośróźne bétó.
 Śáczym wolať rprzedzić / y co go kórcićto
 Wywrzecć raczy / niś w wieczney zośtáwáć bojaźni.
 Przetoż z Hanem ponowiť śádrych śwych przyiaźni /
 Obieciac pomorze / y Gdańskie laterny
 Z támtych wśytkich Národow iáścer mu nizmiérney
 Żeby

Chmiel
 niekć co
 tym cza
 sem ro
 bi.

Tego
 prátey
 ti.

Woyna Kozacká

233
Turczy
nem sa-
mym.

Żeby wszystko potęga znówu mu się stawit.
 Toż Posły do Turczyńa samego wyprawił/
 Wiecznym się osiarcując Bydź mu holdownikiem
 Z Państwy tymi pospółu / gdzie swym się ponikiem
 Woda biała wykradłszy / rościć na pul Polstey /
 Aż po Dniestr y Kamieniec z tej strony Podelski /
 Gdy weźmie go w obronę / y swoia potęga
 Szczęścić będzie. Czego mu potwierdził przysięga/
 I znaczne dał załady ; Jakoż wziął odprawę
 Nie mniej sobie pomysłna / że mu y Butawę
 I Kaftan y Chorągiew Cesarz posłał za to /
 A zarazem na przyszłe gotować się lato
 Sylistrzanom rozkazał / y wszystkim Narodom
 Poddunajskim na głowę. Dał y Woiewodom
 Swoie także Emiry Moldawskim obiemą /
 I który strzygł o iako krwawymi oczemą /
 Świeżo na nas / dla sobie Korony wzmianconey /
 Kokocego obęstał / żeby z tamtej strony
 Brat się pilno pod Krakow. Czym iakoby dosiadł
 Gultay Bellerofoną / y wszystkie już pościadł
 Ddał się Polste. Jeszcze mu do Imprezy takiej
 Tego niedostawało / żeby się przez taki
 Związek nowej przyjaźni z pogranicznym Pánem
 Którym wspominać. Jakoż o tym z Hancem
 Wprzód się zniósł / y Ordy przybrałszy ku sobie
 Kilkanaście tysięcy / nie w takim sposobie /

zako-
cym.

y zespo-
darem
wolo-
stym
spowi-
nawie
n.e.

Jaki

Jaki kocha Cypryda / ani z godowymi.
 Świecami y Hymeny / ale żarliwymi
 Szczero Lumenidami / y ogniem čistaiac
 Wpadł bez wieści do Wotok: Gdzie wbytko ro/
 Z ziemia spot y popiołem / tak Gospodarowi (wnaiac
 Przygnał do wst / że iego m uścił Tymofstowi.
 Dzie wke swa przyobiecąc / naznaczywszy w Jasiach
 Dzień takiemu Weselu. W których włafnie czafsiech
 Szym Koronny nastawał / w gromadzie obfitey
 Stanow wbytkich / gdzie o tey biedzie pofpolitey
 A ciężkich angaryach / kiedy morwa beta
 Chmielnickiego supplita wczesnie przyspiebeta /
 Przez kogoś tam oddana. Wktorey poßlakowac
 Dał sie zara / kiedy smiał tego affektowac /
 Proßac w rzeczy / żeby mu / nie doßyc w tey mierze
 Maiac na vperwieniu y Krolewstkiey wierze / (bych
 Pakta świeżo Zborowstkie / czterech co znaczyć
 Poprzyßiegło z Senatu / wiec czymby pewniey Bych
 Bet Bepieczon / w zakładzie ciż przy nim zeßkali /
 Oraz tego pokoju spot z nim przeßtrzegali.
 Z Kußi wbytkiey Unija y Łackie spolecznie
 Kościoly / y Klastory wywołać koniecznie /
 A żeby tych nie beta z Szlachta kłutni wiecy /
 A ofkazyi do zwady / Toß ich z rad co precy
 Wyrugowac / y przenießć w Koronne gdzie dafiey
 Wneteznoßci / y Krainy / A oni zoßtali

Szym
 in De-
 cembre.
 Anni
 1650.

Chmiel
 nickie-
 go sup-
 pliti.

Con-
 ta iey.

doße
 impe-
 riola.

B

Wolni

Wolni sobie po Soryn / y z Powiarty swymi
 Kijow / Bractaw / Czernichow bely Kozackimi
 Już na wieki. Inaczy gđzie sie to niestanie /
 Prożne w tymto pokoju moga mieć wśanie.

*Jako
 iest
 przys
 ta.*   Na co wśytkie ó iako sarkna cieśko stany /
 Sey tedyli takimi Chmielnickiego Młany
 Zawsze bedziem ? Tedy mu pozwolimy tyle
 Wśytko damy ? ná iego zdrády y fortyle
 Nic sie nie oglądáć ? Czegoż w tej Saloney
 Dumie y preumpcyi / tylko mu Korony
 X Berlániedostáwa ? Kiedy zład obroná
 X ludźie / y Comheat / y wśytká zastoná
 Náśá zámtyad od Pogan / y cáley Europy
 Nam to wéźmie ? A nowa / gđzie Tyráńskiey stopy
 Nieznáć nigdy / po Wiste y San Wkráine
 Sobie stworzy ? Jesliżem tak wielka przyczyné
 Bogu dáli / zá grzechy / y sprośne swe zbytki /
 X że nas tak wkaral / nie przetoż / iuż wśytkiey
 Wylat ná nas nietáski / ani wniknionego
 Ná czás tylko / oddalił miłosierdzia swego ?
 Kiedy sie wkorzemy / y wspomniemy sobie
 Czymesmy sa ? O ktorych nie tak w dawney dobie
 Bat sie Ollman / ze wśytka potega światowa /
 X Tryon (przysiężony bet do ziemié głowa
 Nie raz ieden : Xżeki aż zátarte stawa / y
 Trupe.n tychto huláciow / y ieśc iuż niechciáły

Wrony

Wrony głodne ścierwow ich / sobie obrzydzonych /
 Po plugawych widołach / y palach naktionych /
 Jlećroć sie porwali. Teraz że w tey sile
 Z ruin naszych nabytey / zydzie mu sie tyle ?
 Nie cięrp Krolu ó Pánie rzeczy tak niegodney /
 Wieß żeś wziawşy w Opiekę Narod ten swobodny
 Cętym Krolemonemu / ani dzielić z nikiem /
 Korona sie nie może / ile z Niewolnikiem ?
 Przypaß Miecz swoy iak znowu / y belili iakie
 Nagrodziwşy defekty / bezpieczenstwo takie
 Zgań śmieci tey wzgardzoney / niechay tak nie bry
 X harda te suplike łakomie polyka / (Ká/
 Jest nas tyle / że Ziemiá wşytkich niepożrywi /
 Sa Młodzi / sa Mężowie / sa Starcy poćciwi /
 Ktorzy Ciaká poniosa / y co jeszcze kryja
 Chudych restow / odważa / á niech wolni żyja /
 Poydziem wşyscy ná głowe. Łáski tylko z Niebá /
 A twoiey prezencyi / y przykłádu trzebá /
 Ná cie pátrzac / serce nam proście y Mestwo /
 Zaczym da Bog wesołe odniezşy zwycięstwo
 Dniepr swy wolny wiezdziş / Lotrá tego stroćiş /
 X pierwşy r Narodow stare nam przywrócíş.

Táka skarga / te głosy pospolite bęły /
 Do czego tájemniczşe Kády sie sklonieły
 Izdeb wielkich obudwu / precz ktorzy bliżşymi
 Tego ognia / á iuż tam z cieżary sie swymi

Acco 3
 19d 34
 indi-
 guitas.

Meyna
 zácşym
 iutor.

Długie przykrzac włoczęgi / y niedze podrożne
 Świeżli beli / mieli swe wvagi nieprożne /
 Śeby tak nieożaleć / ile wdzięczney śony
 A dżiatek pozostających / dla słabej obrony
 Albo ieście nieperwney. Ale gdy widzieli
 Bydź gruntowna / na koniec y oni woleli
 Woyne mieć już odkryta / y umierać w beiu /
 A niż sie bąć / y w takim przepadać poćoiu /
 Zaczym niżby za Dnieprem o tym ogłoćono /
 (Jakoż w Aktach / nie woyna / woyny tey okrzyczono /
 Ale zwykła obrona) y na te supplike
 Dawby limitowana y krótka replike /
 Commissarze pod Kijow nąznaczeni beli /
 Jak moga swych wwodza / ktorzy przyspieszeli
 Ci szczęśliwi / Ale co za Dniepr gdzie západli /
 Albo Sute daleko / mizerani przepádli.
 Bowiem skoro Chmielnicki mając swe przebiegi
 W polsęże wśedy / a nawet potaćiemne spiegi /
 Aż w Krolewskich Poćoiach / o tym sie dowiedział /
 Zaráz wśytkim na głowe Lachom wypowiedział
 Mieszkánie w Ukráinie / kogo gdzie do reki
 Tylkoż mając / na próby / y wymyślnie meki
 Ich podawał / Kostożet prześte znouu mordy /
 A stráchy / y záboie / A co raz do Oidy
 O pomoc poseláiac / w przod ku Bráclawowi
 A Zabosticy liniey kazał Nieczáiwowi

Bezra
 in dire
 eta.

Chmiel
 nicki
 już a-
 pertus
 hostis.

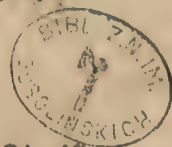

Z polkiem swoim nąsłapić/toż y sam gotował
 Wszystkie te apparaty/ ktorými wołował /
 Koł nas przed tym/ á presto/ trawy nieczekając /
 Chciał vprzedzić. Na co Krol także poglądając
 żeby go tym zatrudnić / y ná czas zabawić/
 śima zaraz Hetmánom káže sie wyprawić /
 Tym precy ku Podolu/ z Woyskiem quarcyánym /
 A sam z drugim tym czasem nowo zaciągany
 z Prowincyi y Powiatow Ochwała Seymowa/
 Miał nádciagnąć nie długoż. Ná koniec sie głowa
 Ruśyc wszystkim / rospisze Wiści generálne.
 A tak znówu śięły te/ tak wielkie y walne
 Przyšlo ná raz wytoczyć! Nie iáko Cyklopon
 Porwany sie ná Bogi/ ále przeciw chłopom
 Własnym swoim? Tak stáwić/ y Krolá y zdrowie/
 Wszystko ná háńc? O czym gdy wiek przyszły sie do-
 Jáko ważyć/ y sadzić o nas sobie będą? (wie/
 że czynieźmy strážliwi v Narodow wędzie /
 A za piorun ostatni wyprawe te mamy.
 Ażadko bardzo ruśana? Teraz nie barzamy /
 Ach nie czuąc podobno iáko to nas boli/
 Nie znosiemyżby pilnując drugim tedy roli
 A pośietkow pienieżnych/ bez ktorých Mars zá nie /
 Mieć żołnierzá tyle troy/ żeby Bronić gránic /
 Albo / gdyby zá zgoda iednostayna Stanow/
 Nikomu nie folgując wyprawić go z łanow.

Woy.
 So i-
 dzie w
 Ukrai.
 ne/
 Quar-
 cyane/
 pier-
 wey.
 Tęz się
 y sam
 Krol
 gotuje.

Aż ruśe
 nie po-
 spolite
 porzym

O nim
 ludici-
 um.

Aniż

Aniż wŝytki-n przepadać / y gubić ŝie wzáiem /
 Snadź / álbo że podacki / á tak częŝcie dáciem
 Ŝtarbowi nieufamy ? Álbo iáki mamy
 Smáć w tey woynie / że ŝie tak ná nie porzywamy
 Coraz sámi. Dopiero gdy podług ŝie woli
 Náŝey ŝtanie. O głowá drugiego záboli.

Hetmá
 w tym
 niepro-
 żnule
 Polny.

Którym częŝtem / kiedy tu iedni wypráwuia
 Pod Choragwie zácieżne / drudzy ŝie gotuia
 Ruŝeniem poŝpolitym / iuż tam w Ukraínie
 Hetmáni nieprożnuia. A wprzód ŝwe rozwinie
 Polny znaki / gdy ŝtyŝy zárazem przy Kráiu
 Bractawia y Podolá z woystkiem ó Nieczáiu
 On zmierzał ku Barowi / gdzie éciagnienie mieli
 Náŝy bliŝko. Zárazże przećiw mu bieżeli
 Dniem y nocá / y w Kráŝnym ŝpadŝy bez rumoru /
 Wprzód go wyda. Jeŝcze beł z poźnego humoru /
 Przy tedy dni Bachowych Nieŝopuŝinym ŝećcie
 Do końca niewyżumiał / Gdy náŝy iuż w Mieŝcie
 Tumult ŝrogi wczynia / y acz / ŝkoro dotrze
 Oczu pretko wypadŝy poteżnie ŝie potrze /
 Z Miáŝtá ich / wŝpáruie. Jednak poráżony
 Od woystká w tym wŝytkiego / y w puł poŝtrzelony
 Ná ŝamek áż wŝtápi / gdzie przez te zuchfále
 Niepodobnym wporém ŝronił ŝie dni cále
 Aż do ŝrody. Toż przez ŝturm ná koniec dobyty /
 Ŝnáleżony ná ŝtole kílímieŝ przytarty

A zábi-
 ja ná
 śmierć

Już bez Duże. Śolnierzom miasto na lup dane,
A Potk / y z nim pospolstwo wšytko wysćcinane.

A tenći bel poczaćk našych tedy Mestwa /
Ten skok pierwšy / do pomsty y da Bog zwycięstwa
Nie długoż z tych hultaiow / Kiedy tak dobrego
Potkowniká vtracił / nie miał nádkotorego

W woysku wšytkim Chmielnicki / coby mu y stawał

W woynie lepszy / y rády gotowšey dedawał /

Jakoż tey tu nieprożno / strážy pierwšey trzymał /

Z czego poturbowany / iáko sie niezdżymał ?

Koraz nie budował z powinienia nogi

Dalšey swoiey fortuny / y násercu trwogi ?

Kiedy nieutwierdzony ješcze sie tu chwiele

W śietách swoich. Tu żadney niema iuż nádźcie

O Krolewškiey przeprawie náiego sie głowe

Porywając drugi raz. Wiec ma te rozmowe

Z soba sámym. Hey tedyż nie moge ináczy

Jedno iuż tey widomey dawšy sie rozpáczy /

Żyć przez šable ? Tedy mi przyidzie sie ochynąć

A co padnie / miedzy tym oboim vškrzynąć

Z tad Scylla / z tad Charibda ? Tam mie pal gotowy

Czeka Lácki / Tu tak že Pogańskie okowy /

A zašćawá v Haná / czymby šćed wetował /

Albo náwet y Krolá tym vškontentował /

Odešćawšy w powrozie / owo iáko linie

Šle fortuna / iedno z tad pewnie mie nieminie

Chmiel
nicki z
tąd iá-
ko con-
sterna-
tus.

Co šo-
bie me-
dytuit.

Což

Coż mi tedy zostawia / iedno zruina swoia
 Świat pomieścić? niechaj się żadne nie zostawia
 W fundamentach Kościoły / niech Miasta y Grody
 Popiołem się posypia / y błota y wody
 Krwia zapienia. Wyczyźne do gruntu zniszczymy /
 A pierwey ią ruina swoia zawałimy /
 Tedy vmre dopiero. A Butwę tedy
 Kiedy zdrowie położy / y głowę swą kiedy. (zwolą /
 W czym będąc utwierdzony / Guryi wszystkich
 I piekła sobie na pomoc / y co nie wstąpi
 Noc ich rodzi / y które za on dawno przeżyły
 Grzech Promethow / po świecie rożno się rozłożyły /
 A napierwszey niezgody / Woien wszystkich Mątki /
 A pożerającego nawieści dostatki
 Zbytku na raz / za którym chuda idzie niedza /
 Głod / strąsunek / choroba / y nad która Jedza
 Gorza już bydz nie może / za zdrość strąsowliwa
 I cudzey doli / y boiażni / y rada pierzchliwa /
 Mimo inſzych tak wiele / które sam zostawił
 Sobie Kocyt. Do Polski oboiey wyprawił
 Wierne swoje naczynia / Obron przepatruiac /
 A także swym przykładem na Pany buntuiac
 Chłopy własne / komu by taka wolność miała /
 Nade wszystko do Porty / y Krymu posłał
 O posielki napilniey / tym wbiſpieczając /
 Że Krol same Hetmany tykoż poselając

Appa-
 rat na
 te Woy-
 na jego.

Zana
 czym de-
 mentue

Na tę wojnę / ochwalił trzydzięści tysięcy
 Wojsk z nimi: A też go nie może być wiecy
 Z Królestwa już wskiego; Bo ci co wytrwali
 Zbierać się obleżenie / wszyscy zumierali /
 Niezła tamta strawięni. Dzieci procz a Stary
 Niedoleżni zostali. Zaczyni ięzli zdarzy
 Kiedy się okazywa / nigdy iako teraz
 Lepsza nad te. Ile już doświadczymy nie raz
 Serca ich y humoru / że niż się zgromadza /
 A z domem pożegnania / y pierwej naradza
 Nic / iako ich rozsypać / będzie śladniejszy /
 Ile względem wielkości wojsk spot naszego /
 Ledwie się być dziesięciom iednego dostanie.
 A razli ten przegrania / nic ich nie zostanie
 Wiecy potym / ani się poprawia na wieki.
 Skąd cokolwiek od Dniestru po Rodan daleki
 Ziemię Łackiey okoto zawiera się wśedzie /
 Wśyrko to Otomanski pospolu z nim będzie.
 Tylko by przyspieszeli. A iaka przynęta
 Opoiwszy Poganiństwo / Impreze zaczęta
 Swoie skończy / y zaraz gdzie mu się fortuna
 Ta niewiedzie / z posietki wyprawi Bohun
 Znacznymi ku Winnicy / sam za pora czeka /
 Która ile Tatarom ieższe z tad daleka.

A German z pod Krásnego / za tymże faworem
 Posłużoney fortuny / iakim zwyczaj torem

C

Jść

German
 tu Dn.e
 siw wi.
 sie ma.

Jść zwyciężey / podnieście Tryumfálne znaki
 I nigdziey nieznaydując zátargi nijakiey

Tę
 suk. effy

Moráche / Czerniehowce / Szaregrad wyczysćci

I hultajskiey tey faryny, nie bez z tad korzyści

Żnącznych wśedy / ile polk z Chorażym i Kieżecy

Spadły nagle / w Jampolu zdobył się nawiecy /

Gdzie y Jarmark / y belo apparatow wiele

Ná niedoście z Tymoskiem tedy tam wesele

Do Jass gościom ; Skąd prosto / i takoby wiel wianki

Gdy szczęście sprzyjliwie / do ostatney Ścianki

Nád Dniestrem już przyciągnie. A tu Czerniey śielá

I Wodzem Alexandrenskiem zawartá się betá /

Nád inne okoliczne twierdzy tey wśaiąc.

Jako nášych postrzega w miásto już wpadáiąc /

Niepodobnym nawalem tu nim się wysuná

I z trázu / zá przychylná złości swey fortuná

Poteżnie im odepra. Jednáć popędzeni

Do Miásta w tym drugiego / trzy dni tam zamknieni

Dużo się otrzymáli. Na koniec z tym przyšla

Lubo
 n. e. dlu.
 gie

Że acz zgwałtu poddać i jeszcze się nie myśla /

Ale i zli Winnica swoich nie obroni

Gdzie czuli o potędzie / nie bédá y oni

Tak wporni. Bo cóżby czynili inšego /

Jedno się tu chcąc zbáwić / czego wnet goršego

Dotczkali od owych. Przetoż niechby głowy

Pierwey się dopinali. A tu ich gotowy

Czeká

Czeka pokłon. Jakoż sie Hetmanowi zdało
 Przypaść na to. Ile gdy y naszym nie mało
 W tych odwagach ginęło / y żeby tym precy
 Pospiechyl ku Winnicy / gdzie co dalecy wiecy
 Zgranie tej przybywało. Zaczynam tam rostaże
 Podnieść znaki / y przeciw Miastu sie położyć
 Zaraz z wojskiem. A Bohun wiadomość też
 Dmknie do Manasteru / y tam sie zamknawszy (wsi).
 Nie tylko że obroni / ale nagotowe
 Naszych wnikli narażi. Gdy w tym przez Sturmowe
 Dobydź go chcąc zapędy / y Boh zastapiony /
 Pod ten czas Aquilonem twarodo wstalon /
 Przebydź sucho / podcięte wrwały sie lody
 Gwałtem wielkim pod nimi / nie Bez znaczney Błody
 W wojsku wbytkim. Bo niemal dwie Choragwie
 A Wódze ich pospół o nād inże śmiąte
 Zdrady w ołowiety / Jako Cerkańskiego
 Z znakomitszych Kisiela / y Żyromierskiego
 Staroste Tyшкеwica. Sam wpuł zatamany
 Brackawski Woiewoda ledwie ratowany.
 A tak / ktora nawiecy zwykła tedy mylić
 Kiedy służy fortuną / poczetą sie chylić
 Naszym Barzo / y lubo na to sie zuchwała /
 Że Cerkiem te osadza / y Miasto zapala /
 Jednak Sturmem ilekroć o nich sie pokuşa /
 Nie bez wśedy karania wstepować muşa.

Skąd
ich cyr-
rata

ku Ba-
rowi
nazad.

fuga
confu-
milis.

Kiż
Wiśnio-
wiecki
Dy-
mitr
saluac-
tem.

Aż dośedſzy z iezykow/ czemu tak zuchfałe
To hultajstwo/ że woysto z za Dnieprza nie małe
W pośietkach mu przyspieſza/ przeciwi im Staroſte
Bractawſkiego wyprawa. Ale y tam chłoſte
Dobra wſieli/ ná pierwoſym / w Lipowcu potkaniu
Z Gluchem ich Potkownikiem/ że w tym zámieſzaniu/
Máto ſie co potarſzy/ porzuca y wozy /
A korzyſci zdobyte/ á w ſáme Obozy
Goniących náprawadza. Ná huť záraz ktory /
Tylkoż ſie nieprzyiaciel poſaże/ w tym z gory/
A wſyſcy ſie nieopra. Jáko gdy zdaleká
W leſie boiaźliwego wſtráſzy człowieká
Zgraiá wilkow/ choć nie tak bywa ich wiéc wiele/
Także y ci ſtrwożeni / gódzie im ſtrách wſciele
Kurypy pomotane/ y trwogi národza
W oczu Hymer bez gwałtu żadnego vchodza
W niezmierney Confuzyi. A bełoby gorzy/
Gdyby tedy o ráney niepowracał zorzy
Wiſniowiecki ze ſtráże/ y w tak pilney dobre
Cokolwiek ich wtrzymał/ że wždy przyſć ku ſobie
Mogli zácym/ y wwieſć przynamniey armáte/
A to Bog ſam vchowal/ że w te Alternate/
Jáko przed tym niewpadli. Lubo ktore mieli
Swcie dotad zdobyczy/ tam ich ożaleli
Márnie wſytkich/ poſpołu z ſpiża y wozámi/
Czymowych zabawili. Doſyć że tak ſámi

Vſtroz

Wskrobal do Baru / gdzie sie z niepogodnym
 Biedzac Niebem / y w Kraiu naderwſzytko głodnym
 Długo wytrwać nie mogac / dawſzy coſ Janłowi
 Ludzi wiecy / poſli z tad / wciaż ku Kamieńcowi.

Dni tedy naſtawaty naſzego zbawienia
 Krwawie dokończonogo / gdy ſie ſwiat odmienia
 Po żalobach Krzyżowych w ozdoby ſwe nowe /
 A Barantkiem nagraſza poſty czterdzieſtutowe.
 Naſ Oboz zgromadzony ledwie w tym othmiecie
 Stał pod Niebem pluſzczącym / przy takim ſie ſwiecie
 Śimna procz kontentuiac / y chuda ſaryna (Cie
 Z ſioł loſodnych. A my tu / gdy oni tam gina /
 Nowin pierwſzych z Krásnego ſmakiem opoieni
 Mniemamy że z wyćieſtwem tym iuż ponieſieni
 Wpuł Dniepru gdzie bobruia / y na kart ſamemu
 Biorac ſie do Czehryna / dotad Chmielnickiemu
 Oſtrza ſable; Ile co Warty tu y Przoſny
 Przylegliſiny okolo. Hey nie tey to Wioſny
 Woyna bedzie? Ani te choć o nich tárcháia
 Wići trzecie wynida? Dawno iuż lataia
 Te ſtráſydła? A náwet luboli naſ ruſſa
 Tedy po nie? y tylkoż podátki wymuſſa
 Subtelnoſcią takowa? Toż kiedy poſtłoca
 W głowe wſzytkich / od Wiſty / albo Sanu wroca
 Skupić ſie nam nie dáiać? Zaczym w tey nádziei
 Namnicy ſie niegotuiem / y ktorzy w kolei

Naſy
 pod Ka-
 mienca

A tu co
 za ru-
 mor o
 nich.
 conie-
 stury
 oraz.

Woies

Woiewodztwo swych na Scymie na pierwszym Beli
Autherami do tego / samiż opuścili

Kecce teraz. Aż y tektore wchłalone

Woyská świeżo / ciągnieniem długim zabáwienie

Nie bardo pospieszaty. Dopiero gdy głowa

Krol 3 Słyszac te ryterate błedliwa Woyskowa

Wersa 3 Krol sieruby / pobudzi wszytkich swym przyktadem /

Wy si 3 Toż ktore były strunami / y przodkiem y żadem /

rusy 15 Chorągwie sie posypia / Toż wierzga y ci /

Aprilis 3 Ktorzy tylkoż czekali trzeciach owych wić /

Toż 3 3 A mało by co tyle sercá tedy mieli

ciężne 3 W Izbie sie ich napierać / zosić niewoleli /

woyska 3 Że z takim sie na kon.ec / y wozow y Keni

y russe. 3 Ruśa hurmem / Jaki kto w pierwo spy sądzwoni

nie po. 3 Gwałt ogniowy / Albo gdy Neptun swym Trydentem

spolice 3 Morze wielkie pokłóci / wszytko z fundamentem

petym. 3 Niece sie pod obłoki / Poczuć ten na dnie

Żiemia teten / y zaraz zawelá starádnie

3 Nieśláncami swoimi / niosac (ach) te goście

Poktórych Chleß / y trawa / długo nieuroście.

Kiedy náşy Obozem pod Kámiénicem stóiac

rusy 3 A głodu sie y nedze wietşey swoiey boiac

pod Ka 3 Pościelkow tych czekali. Aż z Wołoch przybiega

michas 3 Tá wiadomość / y sam ich Hospodar ostrzega

Ku nie. 3 Żeby mieli w tym czasie na wielkiey sie pieczy /

musie 3 Kiedy świeżo Chmielnicki bronić chcac odśieczy

maga. 3

A 3 Krol

A z Krolew sie złączenia / przeciw im wyprawił
 Woysko mocne. Tu Hetman żeby w przód wybawił
 Niemce z Baru / ktorych tam / kwole był obronie
 Samkowey pozostawił / każe wracze Konie
 Koryckiemu wderzyć / y wpuł iuż zginionych /
 Stamtąd rekuperuje. Sam po ponowionych
 Tychże znówu awizach / co lekczy się wozy
 Z soba wsiawszy / Odzie z Krolew iuż sie też Obozy
 Generalne ściągaly / wciąż ku Sokalowi
 Poydzie prosto. A zaraz spodziewani owi
 W tropy gości / Jedną go iuż tam niezastawszy
 Pod Kaniemcem / Demko Wodz z samym sie przebra-
 Kozackim Komornikiem y filka tysięcy (wby
 Ordy przed niego / wyprawi po nim sie co pracy /
 A przeprawiajacego nąd wbytko mniemanie
 Zaiędzie w Kupczyniec. Wiec skoro dostanie
 O tym pretto ięzyka / z tych ktorzy iuż byli
 A mało sie nie wbyscy owdzie przeprawieli /
 Oprocz Wozow / y lożney z soba Czeladzi /
 Chorażego zągora z Bractawskim ząsadzi
 Pospolu Woiewoda / Toż iako na owe
 Wderzy nieprzyiaciel tely Obozowe
 Pracuiace z przeprawa / y wiachawby na nie /
 Jako kiedy burzliwa nawałność powstanie.
 Trzode pasierz sie wożona po moście pakuie /
 Na tamte sie temiecznie stronie przeprawuie /

zaiacha
 ni pod
 Kup-
 czynca-
 mi od
 Kozak-
 tow.

pami-
 no po-
 to ich
 blisko

Edzie 28 Apr.

Gdzie nášy snadź nie mogąc zbawić sie ináczy/
 Z forteluli / iákicyli vmyslnie rospaczy
 Wozy swe y zawyady / ktore mieli pala/
 Czym ták nástepuiące Pogáństwo ośala/
 Że inniemáiac / by w rzeczy samey rćiekáli/
 Żá nimi sie rozsy pia / y wniósłá daliey :
 Aż tu z bołu Choraży / iáko wystrzelony
 Grom z obłoku / áż z drugiey obroćiwšy strony
 Hetman woczy / táki im poteżny wštet dádzá/
 Że gdzie indžiey nie máiac / w oweż sie vdadzá
 Błotá nazad / y po nich topiac sie stráśliwie/
 A sámych porážáiac / wielkó niemótpliwie
 Kleſke wzięli / Jle z tych co po tamtey stronie
 Beli tuż zá przepráwa / wiele ich potonie/
 Miedzy ieden ktorymi Murzá znákomity
 Táńżetonać / od drabá proſtego dobyty
 Podał rece / y sobá znácznie te ozdobił
 Pámiętná Victoryá. Atoć dotąd robił
 Żołnierz náš w Dóráinie z Wodzem polnym swoim/
 Kożnym Niebem trapióny / przy ſczęściu oboim
 A Sućceſſách metrwálych. Żá tákie przewagi
 Gódzięńby Argiraſpid, y złotem odwagi
 Że nie tylkó zachęwał zdrowie poſpolite /
 Społ ze ſwoim / ále przez trudy ták obſiće/
 A nedze nieſkończone / y ſtracy / y błódy
 W oſtátnich Subſtáncyách / połamał te lody

Jh 34
 to po
 chwala

Pozniejszyza Roku P. 1651.

Reordy nam przechodzić droga wſytkim belá/
A niſz ſie tá gwałtowna potega ſkupiła/
Czoło ieſy zaſtepuiać nie w iedney z nim probie/
Tego nieprzyiaćielá wtrzymat ná ſobie/
Wtrzymat/ y zwycięſzeć. Wiec przez te przebiwſy
Záſtepy ſie ſzczeſliwie/ y procz oſadziwſy
Piechota Pomorſzány/ wćiaż ná Gologory
Obroca ku Bugowi. Aż tu zagon/ ktory
Tátarſki ſie powracać/ z ſwieżego oblówu
Plony pedzac zdobyte/ potrwoży ich znówu
Œe mniemáiac/ áby im záſtąpił góſcie z tetu
Sam Chmielnicki/ bez wrag y reſpektow ſietu/
Jedni w pław co ná Koniech/ drudzy ktorzy pieſy/
Prumow nie xpatriuiac/ (O ſákonieſpieſy
Kto ſie boji!) w Korytách/ y Kádziách browárnych
Gwałtem Bug przeprawuia. Táż domyſlow mierz
Gdyby kto ich popędził/ po długim tym biegu (nych
A obrotách foruny/ tylkoż ſie v brzegu
Nie rozbili. Ná koniec Krolá ſie ſzczeſliwie
Dobiora pod Sokálem/ z wielká nie watpliwie
Œadza wſytkich przyieci. Jáko ktorzy zdáli
Góſcieſ dotad bydż zginieni/ Táńże ſie oddáli
A wſytkie ſwe odwagi/ y czym przyroddeniu
Gwałt czynili ſamemu/ Páńſkiemu baczeniu/
Ktory co miał do reku/ ile Podſkarbiego
Wſparty rezolucya będąc Leſzczynſkiego/
Gdyniemogac inaczy/ áż ſie ſam fantował
W záciagnionych pieniedzach/ czym ich poſielfował.

Portwo.
ſeni : no.
w.

Breſa
pod So-
kalem
dowód
18 Majj

D. 1651. 18 Majj. On je

On że mu sam nietylko stanął swa Osoba
 Ale ludzi kilka set przyprowadził z sobą/
 Wielką tedy ochotą. W takowey potrzebie/
 Wylać oraz fortuny/ y wśytkiego siebie!

Oboz
 tamże
 pierw.
 sy.

A iuż sie też co dälcey rozpościerał Berby
 Oboz wielki. X iäże był w nadziei napierwśey
 Ściem Ruskich Woiewodą/ y wśytkich prągnienu/
 Żeby Woysko Zbąraście ktorego zbawieniu
 Wprzod powinno/ y on sam doświadczeniem długim
 Rdzielnością wojenną/ iakoby sie drugim

Żięże
 p. wo.
 iowodą
 Ruski
 iako iest
 przyierp.

Wrodził Annibalem Imieniowi temu/
 Przybeł do nich: Jäkoż ich żądaniu takiemu
 Prętko potym wygodził. Po nim/ albo przed nim

Kto wchodził do Obozu/ wtorym czy poslednim
 Nä mało mi wyliczać? Bo beli tu wśyscy/
 X co Wisy początku/ y co wrotiey bliscy/

Tę
 wśyscy
 p. omi.
 leu.

X Obry/ y Noteśi/ y Pilce y Marty/
 X Narwie/ y Prypecy/ aż gdzie Dniestr wyparty
 Zgor Karpactych powstawa. Beli wprzod Setmiani
 Märßalkowie/ Kancelerze/ y inśy przebrani
 Wziednicy Dworowi. Beł wśytkiey Korony
 Senat z Krolew pospolu y kto wrodzony
 Tylko Szlachcie. Tak że sie pogranicznym zdäło
 Nam sąsiadom/ iakoby w Polŕce bydz nie miało
 Wiecy ludzi/ Tak ziemie kwiatu pozbawione
 X bofi y gränice wśytkie obnażone/

Cera
 Oraysta
 pozost.
 iacoy.

Jäkoż kto zpozostälych kiedy rzucił okiem
 Po wielkim iey okregu y kraju Berokiem/
 Mäło widział/ procz Xieży po Kościoläch tyle/
 A gmin ślasy tuiacy pod ich sie Äżyle:

Na czym iednak fundament / y woystkowe stało
 Zdrowie wszytko / coby w tym z Chmielnickim sie
 Albo gdzieby obrocił / pewney dotad o nim (dźiało /
 Wiadomości nie było. Wiec Ochoczy po nim
 Podiażdżem sie wyprawa na kiltą mieysc różno /
 A pierwszy był Kalinski / który sie nieprożno
 Z Chorągwia swa powrócił / Jezyka dostawşy.
 Odsie Chmielnicki o Krolu suadż sie dowiedziawşy
 Kuşonyin z pod Sokalá. Impreze tak roczna
 Sobie vprzadt / żeby go przez iaka poboczna
 Napadşy Intursya; niżby sie zgromadził
 Z Kuşeniem pospolitym / pierwey gdzie osadził
 I rozetwał na dwoie / Kwole własnje czemu /
 Nocy ani trudowi folgujac żadnemu /
 Podolskie otworzone przepadşy już pola
 Z te tu strone Obozem stanął Tarnopola.
 Ale skoro postyşat nád swe spodziewanie
 Krolá bydż w tey potedze / cofnął niemieştanie
 Nazad ku Żbárażowi. Jáko kto zdaleká
 Widzieć zda sie mátego w postaci człowieka /
 Lecz skoro sie przybliży / aż mu przed oczemá
 Stanie Olbrzym. Játymże iako nie był dwiemá
 I sam stráşny Herkules / czekać Hana myşli /
 Z Tátarámi pospolu. Ktorzy żeby przyşli
 W nas to pod watpieniem / albo ieżeli co ich
 Ma przysć / tedy nie wiele / máiac inşych swoich

Kalin
 ski o Ch
 mielni
 ckim
 wieść
 przyno
 si pier
 wşą.

Reorty
 pod
 Tarno
 polem
 26. Ma
 ji.

Nad Karłiem nieprzyjaćiot/ A tego dowodzą
 Zgodne wśytkich iezyki! Ktorych tu przymodzą
 Co dzień wiele/ y tylkoż nasze ktore kiedy
 Podiażdzy sie wychyła/ nie bez znacznych wśedy
 Korzyści powracają. Ziaćim sie obtowem
 Kozak Jandzut popisat: gdy pod Początowem
 Zbiegłszy czate hultaiow o switaney dobie/
 Na swych paśach Bepiecznie koczuiacych sobie/
 Kote ich przyprowadził. Oraz z odniesionych
 Kan tam tilku/ potwierdził nowin tych nie plonych
 O Chmielnickim w Zbarażu. Wiec że tak daleko
 Przyszedłszy komonnikiem/ y prętko y lekko
 Co wietrza pod Zbarażem (ó długo nieplodnym
 Po swym tak rok brzemieniu)/ w mizernym y głodny
 Stanął mieyscu/ Już ktore zwytko lichu psować
 Woyska napoteżniece/ poczyną wexować
 Głod go stogi. Za tymże gdzie życznieyby czuie
 Kray zostawac/ poteżne czaty wyprawuie
 Tam po żywność/ ku Dubnu/ zwłasczają y Luckowi
 K dalšemu Polesiu. Zdąto sie Krolowi
 Passy im te zastapic/ y z tad prośacemu
 O te Sparte wmyślnie/ każe Chorażemu
 Z Polkiem swoim/ y tilka Kot supplementowych
 Poisac w te droge. Sam także do wput już Czerwoz
 Dni minionych/ iako tu stoj pod Sokalem (wych
 Na wśytkich oczekuiac. Z niematem swym żalem

podiaż
 dy nasze
 succe-
 dunt z
 lastki
 Bożey
 wśedy.

Druga
 o Ch.
 mielni-
 ckim
 wiadom-
 ości w
 Zbara-
 żu 30.
 1793.

Chora-
 ży Ko-
 renny
 wcho-
 dzi na
 pod.
 1793.

Ze ktorey wiec / á ile ná woynie / nagroda
 Azadko powetowana / tak droga pogoda
 Prožno mu vplywata do czego czynienia /
 Kiedy iuz nastapiela pora bez watpienia
 A trawa w tym Tatárom / Wraz miały owe
 Stanać dobudowane mesty Dunajowe
 Co iakoby vprzedzić / z lepša belo rada /
 Nizli sie te Barancze nie скончаone ziada
 Nikt niewatpił / Jle go / do kad te zmierzaja.
 Sadze wšytkich / samego tak iuz blisko maia ?
 Ma bydz pretko ta siela gwałtowna zawada
 Sobie samey / y z furyi piekielnych gromada
 Nedza spolna przytachnac / y gład / y przytrości
 Wiele inšych Niebieskich. Jle zrey diogosci
 Ktora sie iuz zawzieta / ze o bulke chleba
 Wazyć sie / y zabijac drugim belo trzeba /
 A to zaraz z poczatku ? Coz ieżli to poydzie
 W dalša zwłote ? Nie tylko ze woysto nie doydzie
 Dniepru zamierzonego / ale wpuł vstanie
 Bieda swa zwyciezona. Zarymze to stanie
 Seby dalšych nieczekać / ktorzy albo krzywo
 Cziniac sobie powoli / albo bli leniwo /
 A z tym Woyskiem / ktorego y tak mogło wiecy
 Z Wci wodztwy blišzymi / ná d sło bydz tyšiecy
 Xi być sie ku Sterowi. Což bedac w tej drodze /
 Zwola wšytkie do siebie znatomie Wodze.

Krol
 pod So
 Valer
 Pni

z tych
 przy
 czyn.

Tandē
 rufy sie
 balicy
 15 iun.

X 3 ni

Brole-
rski w
ciągnie
mu do-
ser.
y tary-
ga cia-
bla.

Rz z nimi o sposobie ścia komunikue/
R porządkow woyskowych. A samie bykue/
Sam Beregi przemiká/ nie Bez podziwienienia
Kothmistrzow starożytnych/ oraz naprzykrzenia
W tym dziśle nie bywały. Lubo w tey wielkości
Do tak pretkiew nie mogac przyść doskonałości/
Bez defektow nie Beto. Ile na noclegu
Pierwszym zaraz; kiedy po obudwu stron brzegu
Lgniaccy iedney przeprawy/ Woyská sie rościawşy
W mili z soba stánely; Tak/ żeby dopiawşy
Nieprzyiaciel owemu / togo pośietkowác
Żadna miara nie mogto. Żaczym przeprawowác
Przyşto sie im do siebie/ z niemáta faryga/
A odtad iuż ziednoczyć iednostayna liga/
Boki wşytkie y tety zastapiety soba
Ruşenia pospolite. Wiec co Beto proba
Sercá ich y humorow/ z iedney lekkiey zwády
Wşeczal sie tumult/ áż zaraz iáko gdy Tryády
Żapustne posálcia / wstánie w woysku trwogá/
Jákoby nieprzyiaciel w Obozie dla Boga
Już iuż bydż miał. Co komu poczawşy od Broni
Mogto bydż ku porwaniu/ do strzelby do Koni
Krwia sie gwałtem. Poki sam obieżdżáiac stráży
Hetman wielki nieşkoczy/ ani im rozważy
Tak próżnego impetu. Żład piatym noclegiem
Nád Sterowym z tey strony Oboz stánie brzegiem.

Trwo.
ga Obo-
zowa
18.
pod
Brána
mi.

ale sedá
ia prz-
sko

Niż potym się przeprawi. Jest nad nim Miasteczko
 Wpół leżące Wołynia / zowią Beresteczko /
 Leżczyńskiemy familii / nie tak przed tym sławne /
 Jako już dziś daleko Canny starodawne /
 I Choć im nas przechodzi. Bowiemy tu głow tyle
 Oczy nasze widziały / i takich Termopile
 Ani liczył Marathon / choć wszytką tam sielą
 Europy y Azji Betą się skupielą
 I przyiazdu tu naszego / drogi ma gorzysze
 I wboczy garbate / pości przeżroczyse
 Legi się otwierają Sterowych okolo
 Niskich brzegow. I południa pogląda wesoło
 Na Prunsta Piramide / y gąie zielone
 Śmiejące. A na Wschod jako wrodzone
 Pole ma Obozowi / kedy z tamtey strony /
 Po długich bel w wagach potym przeniesiony.

A tu Gandzka ięzyk znacznego przywodzi
 Dając znać o Chmielnickim / jako go dochodzi
 Pošta gęsta o Ganie / że ma bydz gdzieś blisko.
 A to mu tam Zbaraskie już się stanowisko
 Przykrzy bardzo / kiedy Czern umiera na powal
 Głodem ciężkim strapioną. Wiec żeby zachował
 Co znaczniejszych przynamniey / kazał ich z Obozow
 I la powietrza odmiąny / dwieście wielkich wozow
 Wywieść chorych. Tegoż dnia y druga przyspięły
 O Chorążym wiadomość / z czego się wciepy

Pob.
 Beresteczko.
 Kiem.
 20.

Jego Si
 rus
 y
 sposob.
 nosć
 m.c. scd

Kedy
 Oboz
 stanie.

Trze
 cia o
 Chmiel
 nickim
 wiadom.
 mość.

Także o
 Choro
 żym
 22.

Woy

wesła-
y po cie-
bna
wojsku

Woysko wſzytko/ że kilká napadſzy tyſiecy
Kozaków pod Otyka/ ſámym ich nie wiecy
Poráził ſwym rumorem. Snadź w oſtátnim beſá
Już terminie / y wieſza część z niey wſtąpietá
Poſpolſtwá do fortece; Miáſto piéktne/ ſpołem
Kiażecey fundacyi/ z koſciownym Koſciotem
Wlup podáiac hultáiom: Aż ſkoro zaſtynie
W tym Choraży/ y Oty ſwiadome rozwinie /
Wciétki go niewidzac. Zárazże zá nimi
Strzałkowſkiego wypráwi / ktory nad niſtymi
Doſzedſzy ich brzegámi Jéwy zaſtapioneý /
Nie tylko że pogromi/ ále porzuconeý
Wiele ſpiże zdobedzie / y więźniow y Koni /
Procz co w ſámym poſeiu/ álbo ich w pogoni
Pádto trupem. A táki dawſzy wſtrec záwodom
Pierwſzym nieprzyiáciélſkim/ proſto ſie ku Brodom
Weźmie ſwoim/ ó bołi niemal oćieráiac
Chmielnickiemu ſámemu. Skąd tu poſpieſzáiac
Odda te Victoryá, iáko kora iemu
Od poddanych należy / do nog Pánu ſwemu/
Zá znáć nieomelony / iáko przed pioruny
Pierzcháia blyſkawice/ wieſzey wnet fortuny.

Reol y
ru ſolli
eius.
je pro-
ſnuie
borqo.

Ktory y tu czekaáiac wſzytkich ſie ſciágnięcia
Stał kilka dni teſtliwy. Nie bez podziwienią
O Chmielnickim w Zbarażu/ rák bliſkim bydź ſtyſzac/
Czemu czego nie robi? Czyli iáko dyſzac

W Já

W Jámie lis przytáiony/ nie wyrze sie rázem
 Śsamey desperacyi? Jákoż to zázazem
 Srogim swoim warował; żeby nikt po owych
 Czatach niepowiedzionych/ z bráneł Obozowych
 Pod gártem niewychodził; Snadź o bliskim czuiał
 Już bydz Hanie / y zá tym społ sie z nim gotuiac
 Po Zborowstku nástąpić/ tego chciał koniecznie
 Utaić przed nášymi. A mogł Beł bezpiecznie
 Czego dopić znácznego. Ile w tey niesprawie
 Tedy / y Confuzyi: Gdysiny o przepráwie
 Samey mowiac / tyle dni kóštownych stráćili/
 A niżem sie ná koniec wšyscy przepráwili/
 Pierwey chcieli dopinác krzywdy wraz swoich
 Z Krolew onie targuiac. Już ná kárkách twoich
 Wolnošci ó Balona! Nieprzyiaciel wišić/
 A dzień álbo iutrzejšy/ álbo iešcze džišić
 Stáwić go przed oczemá. Ty wiedzieć chceš czemu
 Niemcom wišcy/ á niźli Narodowi swemu/
 Krol sie wsa? y czemu tymi ták hárzáia
 Po strážách/ po postuchách/ owych ochrániáia?
 Czemu sprawiedliwošci/ Czemu niemáš miáry
 Ich swywoli? Ináczy niebédzieli káry/
 A rzędu w tym/ nie poyda do przeprawy gwałtem.
 Táć kiedy siemiešali/ Jákim šumiec kšattem
 Morze wielkie poczyná/ áž ich Krol przez Pošty
 Ukolyše do czásu. Záczyim sie te zniosty

Targi
 przy
 prze-
 prawie
 náše.

y niewo-
 czesne
 queri-
 monie.

Co dni
 zabawi
 lo kłósa

Siety niepomierzone w ieden Oboz wielki /
 Pieć dni sie przeprawuic / Dozor przy tym wśelki
 Dążyty od Hetmanow / żeby w kupie takicy
 Na rzadzie y czutości nie zgęsto niżakicy.

A tak / kiedy Woiewodztwo tym czasem przybyło

Krol
 tandę
 ruszye
 sie chce
 dalecy
 27 lun.

Swieżych kilká / y miescie iedno nieznosiło
 Takiego iuż náwału / y gromady ludzi /
 Krol zwłoki niecierpliwy / że Chmielnicki mudzi
 I waha sie tak długo / przeciw mu ruszenie
 Jutroż ráno wypowie. Aż iákis powienie
 Máty ztrázu rumorek o przybytym Hanie
 Do niego iuż pod sbaraz / aż nád spodziewanie
 I spieg w wieczor przybieży / I iákim w prześta
 Tryumfem iest p. zyier / Tylko co pogode (Grode
 I czas swoy wpátruie / ruszyć sie wonet máiac.

O czym
 pro &
 contra
 ratio-
 nes cer-
 tant.

Wszyscy tedy rádzili / żeby tu czekaic /
 Dáliey sie niepomykać / A zwłasczá przy wodzie /
 I polu / y powietrzu / y wśytkiey wygodzie
 Stoiac mieyscá ; Jáko tam kedy iść zmierzáia /
 Przepraw / y ztych / y gęstych tak wiele potkáia /
 Same Jkwe / y stráśne koto niey iáruży /
 Mliżli wozy przebida / weźmie to czas dlugi /
 Ktorych tyle / á co raz przybywa ich wiecy /
 Še nád trzystá przechodza w liczbie iuż tysiecy /
 A coż Woysko nie cięży sámó sie dáleko
 Tym zatrudni : Na Woynie nieważyć nie lekko /

[I prostym

A prosiym relacyom trzeba czasem wierzyć
 Bo dosyć raz pośladzić. Może już zład mierzyc/
 A zapasć nieprzyjaciel w mili gdzie tym czasem/
 Czuiac Woysko rufone/ zastłoniiony lasem/
 Jako tak rok uczynił. Owo Bogby sprawił/
 Żeby nie my doniego/ ale on przeprawił
 Wprzód się do nas. Król iednak tym nieporufony
 I wielkiej w sobie ochoty. Hey długoż mieniony
 Ten skończemy? Długote wieści Bazarowe
 Chwytać będziemy? a co raz remory nas nowe
 Wporwaniu zatrzymają. Snadż mogłby już w reku
 Bydż Chmielnicki/ gdybyśmy nie zprożnego dźwieku
 Symer tychto buduiac/ precy się skupili
 A zdrzuńań, choć z mnieyszym woyskiem, nastapili/
 Niż przyšli Tatarowie/ Jezliże przyść mieli/
 Oczymby się Strážnicy pierwey dowiedzieli/
 A Czarniecki dopiero z podiażdzu wroceny
 Przyniosł wždy co pewnego. A tu z drugiey strony
 Gdzie się woysko nie ruszy/ y mieyscá odmieni/
 Strawi się/ swa lichota. Onań kstrał wieni/
 Málnych takich piechotá powarzoná chodzi
 Od głodu umierając/ Czyli się ich godzi
 Tak zabijając y krole przynieśli tu Ciała
 Kvoli stawie Narodu/ ziemiaby nie miała
 Czym pożywić? Jużże ich nie morzyć/ nie psować/
 A gdzie temu przynamyć/ krowie wyhyńkować/

Plac poćciwy. Ja iutro wſytkim opowiadani
Poydźcie kto/ y niepoydźcie/ ná Koń ráno wſiadam.

Jákoż ledwie pułnocy Lucyná dożenie

Czego
on nie
słucha.

Kániey wſtaſzły nád zwyżay/ wydádza ruſzenie
Wozom traby. Jáczym rum y tumult powſłanie

y iuſ in
procin
Au.

Stráſliwy po Obozie: Aż tu pod ſwitanie

Coś zá Szlachćić przybieży/ ktory obłáány

A ſnadź ná to z Niebieſkiej pieczy záchowány

Idac od Podkámienia ſámy iuſ wieczorem

Przez las tam ten/ iákimśi niezwyżaynym torem

Chroſty powycieráne / y ſrogie wyboie

Noga Końſka poryte/ w oczy widział ſwoie/

Nieináczy/ iedno z tych biorac tropow znáki

Woyſká bliſko wielkiego/ y iákie wiec bláki

Tátárſkie bydź widywał / żeby ſie ná pieczy

Náſzymieli. Zdáto ſie wſytkim nie odrzeczy

Donieſć to Hetmánowi; Ktory przywolaſz /

A ſam wſtanie z człowieká toż wyrozumiaſz /

Poydźcie proſto do Krolá Mſy ſłucháiącego /

A táim wſyſcy widzieli niſko proſiącego /

Przez Stolek / prze powage / y Urząd / y ktora

Przy wielkiej ma Buławie włádza po nim wtora /

Żeby mu to darcwał / á dziś ſie nie ruſzał.

Jeżeli by ták goracy zápał go przymuſzał /

Lowu nieśmiertelnego / y zwyćieſtwa chćiwoſć /

Mála zwłóka do iutra: Jáczym ſie watpliwoſć

Tá odkrycie / y podiażd / ktory będt co precy
 Wczora pod Kádziwikow / wroci sie Kiazecy /
 Dziś powtarzá y znówu / ó dżiś tylko prosi.
 Żatymże to ná koniec od niego odnośi /
 Że ktore iuż ruşone z przednia spolem stráža
 W drodze bety / powrocié Wozom sie re skáža.
 Żakaz srogi nástąpi / żeby niewychodził
 Nikt tego dnia z Wbozu ; Jednáż niezágrodił
 Drogi Czurom swy wolnym / ktorych wiele bęto
 Po trawách sie y paśách / w tym porozwłoczelo.

Ták kiedy wstánowia wielka te Máchine /
 Aż Towarzyś dopiero perwoneysza nowine
 Już przynosi / ieden sam ze wszytkiey swey zbity
 Wśedşy Compániey / ktora z známienitey
 Młodzi sie okrywala Kiazeciego Dworu
 Z Besikowskim stárożytnym. Jáko bez rumoru.
 Spadşy ná nich Pogaństwo niestychána moca
 Oraz ich ógárneło / y tu wszytka noca
 Ná Wboz nástepuie / dla Boga / do Koni
 Ledwie tego domowi / ali Wrdá goni
 Czeladź owe po polu scínaiac y wiążac.
 Ná křtalc Harpij drapieżnych kiedy koleim křażac
 Ná d scierwem wpáttrżonym / ták zálatywaniem
 Długo swymgo sinákua / że opadna ná nim.
 Jednáż widzac potege ná potkaniu ktora
 Miałá sobie / przyległa zástóni sie gora

Ledwie
 exora-
 tus ob-
 loży do
 iutra.

Tata-
 rewie
 żatym

potpa-
 dna
 pod o-
 bez
 28

Snadź

Chmiel
nicki.
go i co-
pus.

Snadź Chmielnicki tego dnia wiedzac o ruszeniu
Krolewskim tym tu Dubnu / Biał w tym rozumieniu /
Że iako pod Zborowem miał go gdzie załkoczyć
Należałoby zły przeprawie / y z obu obtoczyć
Razem boków; Kiedy tu Hana manowcami
Wyprawił na Początek / A sam z Taborami
Ku Krzemieniu obrocił / dawaj hasło sobie /
Że miały gdzie w pułdregi żyć się Wojska obie /
A Komonit tym czasem wczelę go zabawić /
Bog iednak to inaczej chciał z łaski swej sprawić /
Który sam niepochybi nie woyny w Sytkie toczy /
Czego rozum / y ludzkie nieprzemysłne oczy /
Że y nad spodziewanie zašli swiecie dalecy /
A Krola tu z Obozem na mieyscu załkali.

woy.
sko wyi
dzie w
pole.

Tedy trwoże wderza traby / w tym chrapliwe
A bębny / y fciary Serbskie beczelliwe /
Gradywowe przysnaci. Zaczyn Worsko w pole
O dzieśiaty wychodzi. A tu iak na stole
Szyk tego y niezmierność skoro w tym pomierzy
Czem złym nieprzyiaciel / długo nie wierzzy /
Czy z zebow Ecluona? Czyli spadło z Nieba?
Wtenciużli ta pamiętna zaczęła się potrzeba /
Musz mi dopomóż. Takiey przed tym drugiey
Świat nasz nieznal / Coby tak y krwawey y długiey /
A którey dzień nie ieden / ale ledwie trzeci
Mogli dokończyć. Tak ciężkich Alzumeną dzieć
Kiedyś

liczba
y nie-
zmier-
ność
iego.

Kiedyś zbeła / Ták długo wrocone świećciło
 Słońce nad Gabaonem / pońi wyplenieto
 Plmie Bogu mierzione. Jednak nieco w kroku
 Zaciąg był sie Poganie / ażby przyśli z Bołu
 Pościelki im tym czasem / y z Chmielickim spolem Tataro
wie za-
czną.
 Jan nadciągnął. Procz zwykłym zacieżdżając kotem
 Taniec swoy rozszczynali. Na koniec o trzeci
 Połt ieden sie przebrawszy / iak z proce poleci
 W oczy prosto ku naszym; Przeciw zaraz ktorym
 Z skrzydłem swym Chorażego / y w pościelku wtorym
 Marbátka Krol wyprawi. A ci meźnie zstarczy /
 Z od byków daleko Poganstwo poparczy /
 Wsieda na nich pospółu / ani im sie dádza
 Widzieć / ani poprąwić / aż ich naprowadza
 W ząłapiona przeprawie y potopia wiele / Nie gra-
żni
 Zład trupem położonym / w bytko sie rúcielo
 Pole tamto. Wiec dalszy riedząc dziś fortuny
 Prebować nieprzyiaciel / na iutro pioruny nie fu-
ka sie
wicy.
 W bytkie swoje zachowa / Jle tym wieczorem
 Armata mu dopiero zdażela z Táborem
 Wielkim niepomierzonym / ktory od nas w mili
 Nad Plašovka położeń. Ták gdy sie nie bili.
 Wiecy z seba tego dnia / y naszym / żyść przyšli
 Ták ze z polá / A jednak od Germanow wysło
 Gregie háste / żeby mieć na wielkiey sie pieczy /
 A niż Wboz ze w bytkich bokow rúbspiczy.

Noc tę przeczuć ná Koniech. Jákoż nie Rothámi
 Ale ná stráž/ cáty mi wietřa częśc Polkámi
 Poydźcie Woyská/ leniwey tájac próżno Źorzy/
 Że w tákim ich serworze do iutrá przemorzy.

Ktora tylkóż pókaże świt swoy purpurowy/

Tatara
 wie zno
 wuż
 prowó.
 Kula ná
 bych.
 29.

A iáť znowu záhucza taratan Mársowy
 Miedzi brzmiace / wychodzi tymże Woysko bykiem
 Co y wczorá z Obozu. Jednáť swym iezykiem
 Krol będąc vperwiony / że mu y dziś ieścze
 Snadź iáćieś obserwuiac gusta swoje wieścze
 Nie miał dáć nieprzyiaćiel generalney Bitwy/
 Procz przez harce/ y lekkie vćieráć gonitwy.

y z Ro
 zaki o
 ras Ru
 śenia
 pospoli
 tych po
 prz/

Żáczym y on nie wśytkim w polu pokazowáć/
 Ale wietřey rośkaże części sie záchowáć
 Pogotowiu w Obozie. W pierwszey bely probie
 Ruśenia pospolite/ strzydłá soba obie
 Dáśkapiwśy Woyskowe : Gdzie po hárcách dlugich
 Pogánstwo ostrzeżone / żeby mimo drugih
 Woyny z soba wiadomśych/ tych sie dobieráli /
 Jáko gora vrwana ná nich gwałtem zwáli
 Szrząły wlot iádomwite puśczáiac náwiásem /
 A hućiem przeraźliwym y srogim háćásem
 Powietrze ogłuszáiac. Lubo zrazu y ci
 W niezmiernym tym obłoku/ kilkakroć okryći
 Mężnie sie otrzymáli. Jednáť przy ochoćie
 Táť spráwni bydź nie mogac/ y pretcy w Obroćie

Nie bez
 swoich
 ślody.
 y znac
 ney Cen
 fużyi.

Zniezwyczajow wojennych potym sie zmieszaia /
 Ile wczesnych pośietkow kiedy w tym nie maia /
 A Krol tedy Hetmana v siebie zabawi
 Czymś pilnym. Aż skoro o takiej sie sprawi
 Woyskowej Confuzyi / y w pul wstapionym
 Polu Poganiinowi wskok nieustraszonym
 Sercem ich animuje / y to tym to owym
 Każe Polkom nastąpić. Tak w Oceanowym
 Zamięsaniu burzliwym iednego Neptuna
 Wiele może powaga: Zaczyn sie fortuna
 Przekinela inaczy / y ktorzy gonili
 Tych dopiero / sromotne tely obroćili
 Samiż nazad; bez oczu ku swym wciekaiac /
 Ani wiecey tego dnia iuż sie powracaiac
 Wyjrzec śmieli z Taboru. Snadż o sobie czuly
 Jan sam tedy / gdy widziat ziedney swey spektuly
 Nasze wszystkie obozy / Chmielnickiego sukut /
 Ze z Krymu go wymiodły škodliwie osukat;
 Odawaiac / iakoby owi zumierali /
 Zbaramscy Wojemnicy / a oprocz zostali
 Starczy y dzieciukowie. Teraz to na oko
 Sam iuż widzi / iako ich wazyć ma wysoko.
 On gdzie z tego poćciwie pola go niezwiędzie /
 Związanego Krolowi w Kaydanach powiedzie /
 A tak sie z nim pojedna. Wszakże ow niepsue
 Przez to serca / y iutroż pedać mu flubnie

Pertra-
 mia sie
 iednak

A pole
 otrzy-
 maia
 nasy.

Jan o
 co Ch-
 mielni-
 ckiego
 gromi.

S E

Krola

Clades
z obu-
dwu
stron
iaka?

Krolá w rece / Tylko nań / w bytłim spot Taborem
A potęga nastapia. Ktorem sie wieczorem
Zobu stron poráchuia / ile Mars dziśiey by
Położet ich ná placu. Tam tąd bel znaczney by
Przed inšymi Murády / y Szwagier rodzony
Swieżo Sanſkie / Murzowie. Lecz y znáſzey ſirony
Szkoda wielka. Gdy w Burdzie zámieſzaney owey /
Niemał z czołá pierweſzego położyli głowy
Kazanowski Kaſtelan / z Chorażym Sálieky /
Oſoliński Ligeza / Maczyński Stadnicki
Dziem ſwych Podkomorzowie / Nietoſzewski z całym
Niemał ſwoim Powiatem. Wiele z pozoſtatym
Don potomſtwem / w Sierádzkiej y Leczyckiej ziemi
Dziś ſie nieporáchuie z Matzonkami ſwemi /
A toć żniwo / te frukty / czego nie nagrodzi
Stępeddymnych / Ruſzenie poſpolite rodzi.

Na dzień
śm 30
lunij
biewy
general
ney.

Noc zátym ſie zwałita máto wſtłkim ſpaná /
Kiedy wiedzac / co zá dzień wywođzila raná
Jutrzenká z Oceanu / dzień który miał zbawić
Albo zgubić Wyczyzne / kogo mogł zabawić
Sen oczom ták przyiemny? Jákoż które grzmiáło
Niebo dotąd / nie inſze oprócz gotowáło
Grády te y pioruny. A w tey dziś czwartkowej
Poimany potrzebie Sanſki pokeciowy
Toż wwiérdził / że pewny z ſobá ich iutrzey by
Dzeń roſpráwi. Wiec iáko náđ inne iáſney by

Po wszystkich tych posepach / rożaniec na Niebie
 Swoy rozwinie / Krol zwola Senatu do siebie
 Znosząc sie z nim / i takimby te niepomierzone /
 A z humorow y Mątek rożnych porodzone
 Woyska w pole wywiodę / skutkiem wyszkowac /
 Kiedy wszyscy radzili / żeby tey zachowac
 Zwyczajny już z Kozaki / a obadwa boki /
 Jle w takiej równinie / piękney y szerokiey /
 Woyskowe Taborami zastonic okolo /
 Toż armate / y wszystko z Krolew samym czolo
 Miedzy tym poprowadzić. On sam przeciwn temu /
 Snażyćby tak Obozowi ruszyć sie wszystkiemu
 Spolem przyszło / y niżby ściążyć sie te miały
 Zwozow samych zbudować / dzień wptynie cały ?
 Insa by to uczynić w rownym zwołać za takim /
 Z to potegi nie mając / a nie woysku takim
 Ktorego na skinięcie Wodzy dla tey wielkości
 Gdy zechce / nie użyje. Stanie w swej dużości
 Nie zaraz sie obroca / y gmach obłomiwszy
 Wchodzi za ciężarem. Tak sprawić sie y z tey
 Liczby ludzi / że rzadzić prożno nie inaczy
 Jedno w wielkiej przestrzeżeni ? K czemuż nie raczy
 Pokazać na widoku / swcia tu Obozy
 Opatrzyćwszy obrona / a niż sie za wozy
 Te ukrywać ? y czekać rychtoli zład pierwszy
 Wderzy nieprzyjaciel ? Bedzie w polu serby

Okolo
 Bytu
 rada.

Wszyst-
 kim Ta-
 borow
 sie zda.

Krolow
 wi in-
 czy.

Reery
go sam
sprawi

Tak
sordy-
nowa-
wby.

Cudzo-
ziem-
stam
kpiatce

Plác do cnoty káždemu / y ktore kładł lekko
Sobie przed tym / strážliwše w oczách mu daleko
Woyská sie te uczynia: Jle gdy tak stana
Jako ich wšytkuie. Toż ná tym przestana
Kádzi wšyscy / poddawšy iego sie wysokiey /
Cożkolwiek im gotuia Niebieski wyroki /
Władzy y dyrekcyi. Záczym Potki záraz
W głowe wšytkie / iákoby odważone ná raz
Zstánowist swych wychodza. Gdzie / ktora nie betá
Tak znaczna po Obozách / tedy sie odkretá
Ich niezmierność / nád mile soba zástapiwšy
W okrag polá. wiec nádwie wprzod ich podzieliwšy
Skrzydłá wielkie. Lewego z tey od Wschodu strony /
Kiażęciu Woiewodzie Kusiemu zlecony
Z Wodzem polnym reiment. Prawe Bractawskiemu
Z Chorążym sie dostało. A czoto wielkiemu
Nawyšše Hetmánowi. Gdzie Krol / y armaty /
Piechotá / y ogniste do nich apparaty /
X moc wšytká / z Kaytaryi Niemieckich wybornych /
X Pochtow / y Choragwi znákomitšych dwornych /
Tu skupiona. Odlegle y boki / y tely /
Kuszenia pospolite soba zástoniely /
Ale náwet obiedwie / kto poyżrzał / do kótá
Wypetnily y skrzydłá / y wieršá częśc Czotá /
Tak gelsio / y okrycie / ściśnawšy w quadrony /
Je sie zdáło / iákoby z żadney nie mogł strony.

Pożyć

Pożyc ich nieprzyiaciel; ázby pierwey czoto
 Rozetwal/ y poráził. Czego sie okoto
 Krol do pułdnia zabawil / sam ie z cudzoziemstiey
 Szykuac maniery/ A wielka Przyiemski
 Bęł mu Ansa do tego z Vbaldem sposobu/
 Ktorych biegłość w tym dziele zálecatá obu.

Jáko tákże Chmielnicki południowe wziawszy
 Gory wszytkie/ y ná kstatł mgły ie ogarnawszy/
 Ráno powstawiajacey / (ktora z nim pospółu
 Snadź dziełem czarowniczym/ ziednego tam dołu
 Zawziawszy sie okrutna/ nagle záwalitá
 Niebo iásne dopiero. Acz tym wygodzitá
 Wiemy nášym/ gdy pod iej życziwym obłokiem/
 Tych ktore sporządzone bęły mu narokiem
 Zásadzeł niecupatrzeł) przeciw záraz woczy/
 Szykom nášym/ Tabory nieśkończone toczy/
 Lewy sobie/ á práwy bok Hánowi dawszy/
 Z Turki społ y Tátary. Kto tedy poyrzawszy
 Ná Woystká te z obu stron/ Jáko ich mogł wiecy
 Ná d pieć set popisanych do boiu tysiecy
 Kłásć bezpiecznie / (Oprocz tych ktoryz pozostáli
 Dla obrony Obozow/ Albo ieścze, dálecy
 Domy máiac, niedośli/ zwłasczá miedzy tymi
 Wielcy beli Polacy / społ z Mazowieckimi
 Niktorymi powiáty / á ták wieść wysoko
 W drodze o nich traśictá) niewesłchnał głąboko/

Chmiel
 nicki z
 conuer
 so ták-
 że.

Liczba
 ich 30.
 bustron
 Keryes
 sewa
 niemal.

C3

K záraz

Igra-
ska
Taro-
dani
B. sta

Záraz nieuražet/ ná iákim Momenéte
Ktore w swoim ták dlugo státy fundamencie
Pánstwa wiša? y že ich ieden zgubić može
Los fortuny? Twoiá to niezmierzony Bože
Igraska y zabawa/ Tych na dot starbowác/
Owych podnieść/ álbo ich przynamniety zachowác
W Klubie swej starožytney/ zátrzasnawšy niemi/
Jáko wiátr ná Karpaćie Modrzejowy dužemi?
Coś uczynił y z námi/ kiedy iuž wciśnionych
W pierwsze swoje gránice/ y tu postáwionych
Ná tym šáncu/ z ktorego tylkož zepchnąć beto/
Láskawie nas vtrzymat. Bo cožby broniło
Doma wiecy? y ktorzy sámśiedzi ták bliscy
W pošietku nam przybeli? Kiedysiny tu wšyscy?

Tatáro-
wie kre-
dencu.
ia y tu

Dlugo ták o put mile Woyska stojac obie/
Zdžiwem przypatrowdly wzájemnie sie sobie/
Nie bez w sercu podobno potájemney trwogi/
Jáko ich z powinienia komužkolwiek nogi
Džien džišiejšy vplenić/ y zgubić mial wiele.
Procz/ ktorzy Tátárowie w przednim beli czele/
Pédieždžáiac hárcami/ y ta sie chrac proba
W przed došwiadšyć/ Ochoczrych powabiáli z soba/
Jednáťže od Hetmánow przestrzeženi nášy/
Jeby zwykle ktorymi Poganin wiec strážy
Nápašćiami y buki/ ná żadne nádbáli/
Ale dotad w ochecie swoiey sie trzymáli/

našy
st. trzy
máig

Połi tymto bieganiem śkap swych nienátrudzi/
 A Krol im sam rostaże. Ktory w tym pobudzi
 Sercá u bytkich do Cnoty. Żeby pámietáli/
 Po co z ta tu satyga swoia przyiacháli/
 Nága zewszad oyczyzne/ y co Beto komu
 Poniey kożcownieyszego/ zostáwiny w domu /
 Żon/ y dziatek tak wiele! Ktorych tu niewinne
 Płácze y nárzekánie Belyby nie inne/
 Oprocz przenikájące do sercá postrzát y :
 A to/ jezli/ dáleko nieśmiertelney chwały
 Wietşy respekt/ y wolność kogo niewodzi :
 Tak znacznie obarczona/ Tych przynamniey godzi
 Stáwić sie przed oczemá. A godzi zdeptánie
 Prawá Boże y ludzkie/ y nieporównánie
 Nigdy z Neronowymi tyráństwá y zbrodnié.
 Jużże teraz/ komu śmierć taká nieostodnie
 Gorzka z swoiey natury / czuic co go boli /
 Że w śmiechu u Narodow/ że w chłopskiey niewoli/
 Wierze nie Lech początkiem / áni by przyznała/
 Ktora záwsze w swobodzie swoiey sie Kochała
 Synem swym ta/ Oyczyzná. Bo ieśli że zginać
 Bogiey przeżył / Kedyż iáko sie ochynać
 Tu przystoi? W piern swim iá zálegáiac progú :
 Jezliże też zwyciężyć. Jáko w tymże Bogu/
 Niewatpliwa nádzieia/ Ktora wiecy spráwić
 Móże sie Victoria? Kiedy czolo stáwić

23 iá
 Krol
 zagrze
 ie co
 mowa

Smiał

Omi-
na bę-
śliwej
cey bi-
wy.

Smiało tu hulay / z wbytką potęgą stupiony /
 A Tatarską y swoią. Zaczyn porażony
 Raz ten tylko / jużby się nie poprawił potym;
 Aleć w Niebie podobno / pisał dekret o tym.
 On ich dłużey niebami / widząc iakie twarzzy
 Niosła już nań y sercá. Tak gdy ie rozżarzy /
 A ieżeże nieprzyiaciel y tu w kroku stoi /
 Czyli pilen fortelu / czyli się już boji /
 Żąd pierwszy znał wroście: bitwy tey szczęśliwey.
 Ale bet wprzód y drugi także niewatpliwy /
 Kiedy Michał Archangiot / z Niebieską Krolowá
 Pokazał się niektórym / A on z piorunowá
 Wyniozby Serpentyńa Pogaństwo to goni
 Strasznie wciśkające. Owa w tym zastoni
 Płaszczem swym złotoruchym Obozy Koronne /
 Wylewając odory niepodobnie wonne.

Ktoż
się poro-
ża.

Toż kiedy tak na sobie nie niewypatrzyli /
 A dzień znacznie z południá na dół się pochyli /
 Żeby niezbedi daremny / Kieżeciu rostaże
 Krol naprzód kredencować. A tu się okaże
 W oczu twoich ó Pánie dzielność twego Stugi /
 Tu odwaga dopiero. Ktocey przez czas długi
 Albo lewa fortuna włascie twej škodziła /
 Albo zązdrość ináczy / żwaná ie spociela /
 Tu sam się mu przypatryś. Jákó przeciw w oczy
 Chmielnickiemu wbytkiemu sercem wielkim skoczy /

Jákó

Jako gdzież tość nawietża / iady / y w pory /
 I moc w bystke położył / padać sie Tabor
 Wnetże musz : Spinane lancy troyako
 W dziesięć dużych karawan : Jako pata iako
 Sam nad płomien / między tak ogniami gestymi
 W palenta nie czuic : pospołu y z tymi
 Ktore dwie Woiewodztwa / w posielku miał sobie
 Że go w dymie niedożyć / Aż pokiby Tobie
 Rum uczynił : Jakoż te ściany tak potężne
 Rozetwarz w kilku mieysc / Swoie w tym zwy-
 Podniost znaki na gorze. Zaraz w iego tropy (cieżne
 Jako w bytek Niebieski na hárde Cyklopy
 Gwałt sie ruszy / z Gwardya / y pełnym Obłokiem
 Cudzoziemskiej piechoty nieprzeżyżzaney okiem /
 Krol nastapi : Między nie armate y działá /
 Podzielił by nieznacznie. Ktora gdy zagrzmiá /
 A także nieprzyiaciel wyrzże oraz swoje /
 Nieinaczy iakoby rospadł sie na dwoie
 Siarczysy Wezuwius / Zład strąśliwe gromy
 I ognie / y rzygania / y iako widomy
 Otworzy sie Acheron / daleko świat ciemniey
 Niż noca pokrywáisc. Ale y tam ciemniey
 Wrzawa scoga na prawym. Gdzie meżny Choraży
 Z Collega swym nabijac także nienadaży
 Dział y nosnych Kolubryn przeciw Tatarstiemu
 Gwałtowi y zápedom. Jednak Chmielnickiemu

y tam
 edzy-
 wa w
 przob
 Tabor.

Coż
 Krol
 nastá-
 puic.

nieoty.
 dhanym
 gwałt

Choro-
 ży z
 przy-
 bla swe
 go tak.
 de.

G

Gdy

As ich
w pul
rozer
wa.

Gdy iuż duſſno / áni go Tabory ſwe ſczyca /
 A ledwie tuſ przepráwie nazad z połowica
 Ich vmyſka. A tu Krol podobny ogniewi /
 Albo spadaiacemu z gory potokowi /
 Idac owym ſáſorem / y ogromna tawa /
 Lewa tu Chmielnickiego / á tam reſa prawa
 Doſiagt ſana ſámego / w pul ich rozetwarſy
 Nieſtychána przewaga. Dopieroz im dawſy
 Ognia wiecy / kiedy ſie áni ryterowác /
 Ani ieden drugiego moga poſilkowác /
 Ani prochu ná koniec / y ſtrogicy kuzawy
 Znoſić dluży ; powſtanie Zaboy iuż ták krowawy /
 Ze ktore z dział burzacych kule do nich biely /
 Przetomny y w lice znaczne w nich czyniely /
 Ná kſtate chmury burzliwey / gdy nagly ia z bołu
 Poptzerzyna Aquilo. Toż pomtknawſy kroku
 Coſać y wſtepowác poczeli powoli /
 A lubo to Tátárov polk jeden zakoli /
 Skradaiac ſie ku laſu / żeby w tym obrocie
 Chmielnickiego ratowác. Ale Krol piechoćie
 A tam każe z armata / ktora ich z tey knicie
 W pole iaſne wyrazi. Czym ze ſwey nádzieie
 San do kónca / zrzucony / gdy widzi co dálley /
 Ze wſytká ta potega ná niego ſie wali /
 A tuż / ktorzy przy iego náznacznicyſy głowie
 Tedy ſtali / zabići oraz dway Murzowie

A w
przod /
San v
Cieka.

Padna

Padną przed nim; rosprawy ostatniey nie czeka/
 Ale zwarzy Bachmata napierwszy wciela
 Porzuciwszy namioty/ pobite y chore
 Sprzetem wszytkim Stołowym. Jako kiedy gore
 Wieś budowna/ albo sław z gwałtowney powodzi
 Drwie nagle/ zaledwie z Ducha kto vchodzi/
 Tak on przepadł/ porwaney Harpiey podobny/
 Miedzy iego jukami ieden bel osobny.

Samych sfor y obierzy w ktorych poprowadzić
 Miał nas z sobą do Krymu/ ale sie mu zdrądzić
 Przyšlo bärzo/ y gdyby tak w czas nie pospieszył/
 Snadż z tych specyalikow sam sie bel nacięsz.

Toż w rossypkę co żywo/ iako wiatr pokłoci
 Plewy wiotche w Arcy/ za nim sie obroci/
 A nie tylko żeby grzbiet w odwodzie ząstonic/
 Ale ani napatrzeć/ ani sie nągonić
 Nášym dali/ vmyslnie wywiezając troki/
 A same aż rzucając z pod kulbak woynoki/
 Procz co Koni pozbeli/ albo na przeprawie
 Ktorey gdzie ząstoczeni/ prościli krawawie
 Szlak ten wszytek/ od chłopow po błotach zbierani/
 A tam albo topieni/ albo w pień ścinani.

Sam Chmielnicki Rozaki swe ząstanowiwszy
 Wiodł ich do Obozu. A tym vpewniwszy
 Że Sana miał koniecznie do nich nazad wrocić
 Pobiegł za nim coplecy. Ale sie obrocić

y wszy-
 scy Za-
 caro
 wie za
 nim.

Chmiel-
 nicki
 Rozaki
 wprz-
 ma.

Ala ysa
omyła
się tak.
3c.

Już mu było nijako / y poyżrzeć w te strone /
 Żad iako porażony w Turniey zastone
 Pies rzuciwszy na oczy co dopiero szczekał
 Tak hárdzie y ogromnie / tym pilniey wciekał
 Po ki aż sie nie do brat / zbywszy błot y ciasných
 Krzemieniickich Thermopil / pol Podolskich iasných.

Tedy ktore zdarzone z iego pierwszey reki /
 Bogu namożntey Bemu / niskie dawşy dzięki
 Za wielkie to zwycięstwo. Ambrozynym pieniem /
 Oraz z dział Obozowych strąśliwym za grzmieniem
 Krol odtad iuż weselşy / nąd śmiertelne myśli
 Przed sie bierze. Żeby niż do siebie w tym przybli
 Obay nieprzyiaciele / dopiąć im mogli teży /
 Zdaleka wpatrując / że mu będzie cięży
 Tych tu dobydź / ile iuż niepochybnie bronić
 Z sobą sie sprzyśażonych / niż owych dogonić /
 Jednakże y za Hanem niż západnie Stosce
 Przebrawszy Komonnikiem racze pośle gonce /
 A Kozaki obleże. Jako Orzel / ktory
 Stado geśi strwożone zaleciałşy z gory /
 W wpaści ich zasadzi / a znówuż y znówu
 Poptrawując wcieşy ze swego sie towu.
 Kownie on tak / kiedy czas / y Niebieska służyć
 Pogoda ta poczeła / chce zwycięstwa vżyć.

Krol o.
bleżę
Łabog.
L. 1. 1. 1.

Wiec tylkoż Noc cieniámi swymi sie pokryie
 Jako Kret śleporody / gdy ziemię porwie /

Kopie

Kopie sie nieprzyiaciel niepodobnym gwałtem
Wąły suiąc ná wáły. Albo iákim kształtem
Mrowki sie w swe funduia ná žime stodoły /
A te/ częścią z cáty mi/ częścią ie nápoły /
Podzielaiąc brzemiony/ ze dworu sie sypia /
Owe domá zostáiąc / kasaia y szczypia
Broniac komu przystapie. Tak własn timer y ci
Noc wšytk te mieřali/ plařzemiey okryci/
Po ki dzień nieobiarwił przez promień swoy złoty /
Arzatania ich takiego y pilney roboty.

Jáko rákże y nářby bliży sie przymknawšy
Z Obozami wšytkimi/ y zátym odiawšy
Passy im y przechody / nie mniej ná nich czuli ?
Ale Krol przed wšytkimi w żelazney kořuli
Ostre y trolákonitey/ trzy dni te horuiąc /
Ani do tey godziny z siebie ie y zdyimuiąc/
Niespał namniey. Snadź y tu pámietaiać ono/
Czym dobrego przed lácy Krolá zálecono ;
Ze wšytkim sen przynosić iego ma niespanie/
Trud/ y praca zástapić wšytkich próżnowanie/
Dozor/ piecza/ dálekie ná rzeczy respekty/
Nieuwagi nágradząc wšytkich y Defekty:
Przetoż lubo pieřzone y strojne ma loże
Dospáć ná nim/ y zasnáć bezpiecznie niemože.
Coż? kiedy sam obieřdzał porządki Woystowe
K polki y Choragwie/ y straży placowe/

Koza.
cy sie
kopio.

Klasy
im tym
poř.
inier
instanc.

Krole.
wřbi
dozor
y pow.
innosc
oras.

Nie

Nie z každym sie poznawat / y vmawial wiele :
 Jako budzac do cnoty w tym ćwiczeńszych dziele /
 Tak młodszych informuiac kogoli w niesprawie
 Albo postrzeżt bojącym / lekko y łaskawie.
 Pracaj y nie-
 y nie-
 zmier-
 ne tru-
 dy.
 A w tey Bet lustracyi tak niespracowany /
 Że ktore mu wodzono Konie ná przemiány /
 Kilku co dzień zmordowat / Coż : niewiecey siebie /
 Ani pierwey cokolwiek / aż po tey potrzebie
 Chudey wziat refekcyi / z w Bogim Kutnarem /
 Ktory tedy Niebieskim zdał mu sie Nektarem.
 Zaczyn wšytkie po gorách armaty rozsadzaj /
 A Sálwo z nich strážliwe / iako tym tu dadza
 Obleżonym w Taborze / tak daleko wiecy
 Owych w drodze popedza / Że ná kŕcate záiecy /
 Albo tchorzow sploßonych / gdy láda ich ptáßy
 Táktot wzgore / y bełst iaszcurezy postráßy /
 Prepadna ku Goryni. A nátychli máto
 Ktore tu sprowadzone / wyprawić sie zdało
 Po dział wiecy do Brodow / ile kartan wierßych /
 Biła 3
 dział 3
 obu
 stron.
 Żeby álbo dokonąć / álbo do tym przetßych
 Tráktatow ich przymusić. Jednáť sie oporem
 Stáwia nád spodziwanie / y tymże rumorem
 Náßym / spot odzywáia / dzień strzeláiac cáty /
 Nie bez kłesti zobu stron / y błody nie mátey.
 Wieczá dnia wpatrzywßy z iedney blisko gory
 Szániec przykry nád soba / osádzony ktory

Od naszych był piechota / po dzień się zakradną /
 A owych siem zmorzonych / tak nagle napadną /
 Że niż przyda do siebie / kilku ich zarzeżą /
 A o włos y samego ścancu nie wbieżą /
 By nie Pańska ostrożność y tu znaczna była /
 Który wiedząc / tak na tym należał ścieś /
 Potłom całym rozkazał tedy być na straży /
 Żeby żąd nieprzyjaciół / wypaść się poważy /
 Zaraz nań przypadali piorunem gotowym /
 Jakoż tylko postyła o hałasie owym /
 Zatrwożywszy strąśliwie bieża tam w te tropy /
 A nie tylko wyraża / ale aż w okopy
 Ostatnie go wparuja. W iatki y napotym
 Ostrożności zostana. Ale kiedy o tym
 Kada była zwołana / coby czynić lepiej /
 Czyli niż nieprzyjaciół znowu się potrzepi /
 Naśledzić nań / y oraz szturmem go dobywać /
 Czyli innych sposobow lżejszych z nim zażywać /
 Że się aż wkorzy / y tak wkarany
 Do Condycyi nakłoni. Snadź nie zwoiowany
 Jeszcze całe / y którym w porę swym wśedzie
 Na świat słyne / nie pewniey / że bronić się będzie /
 Nie takie / y tak wstok polopawszy w niki
 Że lada w nich strąśliwie rydle y motyły /
 A niż w polu kopije y burzace działá :
 Czyby Duże tak drogie / y słachetne Ciąta

Roz-
cy wy-
cieś.

y pes-
trafa
naszych
z lulij.

Kada
konac-
li ich?
nec ne?

Gubić

Gubić mienie przystało : a o zysk Bogaty /
 Gunki / dery / Bermiegi : Augustli przed laty
 Ważel sobie Rzymskiego Nieścianina droy
 Nad Woysko Nieprzyiaciot : Bicz to wlasny Boży
 Ktorem karze Krolestwa. Bo czym nagrodzone
 Już te skody : y Ktorem na wielki skropione
 Dłosci / choć Oceanem Krwie hulraystwa tego ?
 W czym sprawa niepoietu Miestatu iego /
 Czemu po Pilawieckiey niešli do nas dälcey ?
 Czemu y pod Zborowem Kola wtrzymali
 Szaloney swey fortuny ? A iezliże onym
 Tak grubym z swey natury / y nieunożonym
 W pul ognia y ferworu / y wšytkiey swywoli /
 Krokiem iednym przestapic nawyżšey tey woli
 Szranek sie niegodžito : Czemu y my mamy
 Bydž im srodzy : y wzaiem tego nieoddamy ?
 Iezliże sie do słužnych kondycyi náchyla ?
 Czekac začzym stanalo / pošli sie wyšila
 X lepiey nadweteža / aza powolnieyšy
 Beda zarym. Tym časem iako w naściślejšey
 Trzymać ich obsydyi / y passę y trawy
 Wziac im wšytkie. Což kieby začieža rekawy
 Nášym pretko : y ktore tak zgromadne bety /
 X częste y niezwoytkie straže naprzykrzety /
 Im sie bärzo : A iedni na drugich składają /
 Ci co w słužbie / że Koni y šiel już nie mają

Stan
 lo iky
 zniemi.

Náše
 rad nie
 smaki.

Szarowani tak długo. Nie tylko że trąca
 Zdrowiem wszytko / ale im nawet y nieptąca /
 Niechże ich zastępuia / Ktorzy temu winni
 Owi zaśie z Woiewodztw. Iże niepowinni
 Tak często (alleguia) Bierać sie y kłócić /
 Máiąc tych za pieniądze / Którychby obrocić
 Do tych raczy ciężarów. Niech idą też Niemcy
 A znosić te dziure zatkąć Cudzoziemcy /
 Ani zktora / O takli rozlewać sie tanie
 Krew ich miata : w Szlacheckim znaczna już dość
 A ni poyda inaczy / gdzie tym nierostają (Stanie
 I czym kiedy sie targają / y tak drogo ważą
 Nocy te niedospane / przez co osłabieie
 Owa w polu potęga / w nowe sie nądzieie
 Pobudzi nieprzyiaciel / y tylkoż postrzeże /
 Że ktora mu wadziła / z naszych niht niestrzeże
 Gory iedney / Impetem wielkim sie wywarły
 Zaraz is opanuie / y spotem poparły
 Tych / co iej bli na odsiecz / Obóz strwoży wszytek.
 A tu widzac dopiero / co już za pożytek
 Takiey ich Cunctacyi, Krol wstok wypráwuie
 Ochotnika przed sobą / y tym rostkázuie /
 Wych pręsi na koniec / kiedy niechca drudzy /
 O iako sa bez płace niepowolni studzy ?
 A zaraz co gotowśe Hermanński / Kiożecy /
 Chorażego / Marszałkow / wypadły tym precy

Czym
 Rozo-
 cy smiel
 By
 wycie-
 Páia
 znoru
 s. lulij.

Polki w pole y z ową potkawby sie zgrdia
 Sercem wielkim/ná pierśiach swych iá zadržymáia/
 Aż siedrudzy dobióra y Krol y gwardye
 Cudzoziemskie nastapia. Zaczym niertyie
 Gultaystwo z tey imprezy/ y z gory spedzone
 Przepadnie do Taboru/ kedy wniesione
 Towarzystwo niektore/ y na samych wálách
 Aż sie opieráiac/ wielki śwant ná Ciałách
 Swych odnieśli: Bowiem tam z zásadzek wkrutyeh
 Kilkanaście widomie padło ich zábitych/
 A Chorązy/ ó ledwie z Rozdrażewskim śmiátym
 Koni zbywby/ ze zdrowiem wšli tedy cáłym.

Wiec z tákowych zádatkow Krol rekolliguie
 Niepewná ich pokore/ y co obiecuiac
 Po nich sobie goršego/ tymže ich obleże
 Cieśniejey odtad: Ile gdy iezyka zásieże
 O wielkim miedzy nimi hałasie y wrzawie/
 Kiedy po wáluiacey dopiero Buławie/
 Zdobydź sie ná inšego Seemána nie moga:
 Przy tym y to wstyby/ ziała wezora trwoga
 Jan przepadł iuż zá Horyn/ Chmielnickiego máiac
 Sobie zá Kalaúza: Jáko porzucáiac
 Kanne wšytkie y chore pospołu z trupámi/
 Co miedzy Alkoranu iego tam baśniámi
 Przeklectwem iest śkaradnym/ biegt nie nágoniony/
 Nawet Agi Murtaze/ ktory postrzelony

Nie ták wstok za drugimi / ná woźie vciekał /
 W drodze porzuconego od swoich nie czekał /
 A znácznym beł z osoby / y ze Krwie przeblego
 Slynat Sana / Teraz tu w put iuż ymártego
 Do Hermana przywioda; Dáczym gdy nie beł
 O Tatárach nádzicie / iáko sie mázelo
 Boiázliwym niektórym; żeby mieli znouu
 Tym tu przyść ku odsieczy. Należało touu
 Lepiej tego poprąwić / y ták rozprzeżonym
 Przygnąć do vst. A Krol sam z swym niezwyćiezo-
 Dástepem / y Armata / Lewa wbyłte strone (nym
 Wziat Obozu / Przy ktorey żeby miał obronę /
 Szaniec rzucić piechoćie roskaze głedoki /
 Rdziatá tam zátoczyć. Prawe iego bełi
 Dástepili Wodzowie przedni Quarcyáni /
 D Woiewodztwy pospołu rožno pomiešáni /
 Ktore wzięty ambitu, ná mile do kótá /
 A nabliźše quateru y ogromne czotá /
 Ci co pozniejszy / y w świeżych wigorách przybeli /
 Dwołászczá wielcy Polacy / zupełnie okreli /
 Dnakow swoich ozdoba / y rožno świetnymi
 Porážając zdaleká Namiotámi swymi
 Cczy Nieprzyiaćielskie. Ciż przynamniemy żeby
 W omiešćaniu ták pilney y wielkiej potrzeby /
 Defekt swoy nagrodzili / ná stráž zaráz ida /
 D ktorey aż do trzeciego potym dnia niezryda

Czéniey
 Na co
 dalecy
 á iuż o-
 starczy-
 na ich
 obli-
 dia.

Owałt wšytek wytrzymuić / co z iákim kłopotem
 Przyieli y niesmákiem / wynurzyli potem.
 Nawet / które Płašowki z támtęj strony bely /
 Bátában im ze swymi / pozáiejdza tely /
 Broniac trawy y wody. A w tákim ściśnieniu
 Jáko kiedyś w Skoniecznym žicia wpaleniu
 Zámknieni Aloide, będąc z káždęj strony /
 Przeciež riosá by namniey kark niepochylony /
 Procz o reškrypt suppliki Niedzielney swęj proša /
 Czego hárdži z tey miáry nie zaráz odnoša /
 Še sie w niey przy Zborowstich Konwentách záfádza
 Choć do zebow. Až kiedy ognia im dedadza
 Z dział y lotnych iáščzorek / że w škroś przepadája
 Kule / Broty / granaty / y w sámej siegája
 Juž ich žiemni / dopiero tedy sie namýsla /
 A z tym trzech Polkownikow znałomitšych przyšla
 Kresse / Pereastawcá y Gládkiego przy tym /
 Porządzić chcąc Imieniem wšytkich pospolitým
 Dobrze dzieło. Wprzéd iedná / gdy przyprowadzeni
 Do Hetmana wielkiego ; á coš tam namieni
 Jeden o Transakcyi tey to pod Zborowem /
 Zaráz iáko piorunem spadnie nań gotowem /
 A tedy z tym przyšliście ? Tedy dla swych zbrodni
 Máiestatu nie będąc Krolewstkiego gędni
 Widzieć nawet ? iežże tym do trožšey go chcecie
 Wzbudzić pomyšly ? A což tyle krwie lećcie ?

poels.
 wie Ro
 zaccy.
 5. l. unij

Cco zwedy tak srogie / y niepoliczone
 Te zesty: Procz ktore przez gwałt wymuszone
 Na nas Państwo / skłaniam Niebieskim widomym
 Żebyście nam wrócili: y gwałtem takim
 Pożarte okazyje do dalſzy swywoli
 Koniecznie wyżioneli: Y gdzie sie do woli
 Pańskiej w tym nieśkłonicie? Ani rych przyimiecie
 Ktore wam da Condycyi / widzieć nie będziecie
 Twarzy jego. Tak kiedy słowy zbuzowani
 Królowi przez Kanclerza są prezentowani /
 Przypadna na Kolanach / miłosierdzia proſiac /
 Ani pierwey powstana oczu niepodnosząc /
 Aż edniosą Nádziej. Że ácz złością swęcią
 Wszystkie inne przechodzą / y za to nie śleją
 Na sroźbę ich pokuty y dość uczynienia /
 Jednak na czym fundament ludzkiego zbawienia /
 Boga bydy miłosierdnym wiedząc y łaskawym /
 Król tym poydźcie przykładem / kiedy serce prawym
 Przed nim sie upokorzą / y zbrodniami swymi
 Obrzydliwſzy nápotym / beda mu wiernymi /
 Oczym iutro z podanych Condycyi sie spráwia /
 A teraz tu w zakładzie jednego zestawia
 Zpośrzed siebie / Któryby dowodem był tego
 Jako o to nieproźno Máięstaru jego
 Proſzą ani tentuia. Wiec co z nich znaczyćſy
 Kressa sie pozestanie / A tyłkoż utrzerſy

Miło-
 sier-
 dzia
 proſba.

Reſpó-
 im łá-
 ſawy.

Dzieli

y dane
Cendy
cy/
6. lullij

Dzień/ rozświeci Punktá im takowe postáne.
Którym czasem z obu stron Boie zaniecháne/
A krotkie Inducye do znośenia stána
A to już Chmielnickiego z Wychowstkim dostána/
Których niemaś w Obozie/ á z tego przyczyna
Ci wszytkiego/ mieysca ich zasadza Stáršyna
Inša swoia: Armata iáko Ukraínna
Tak w Woynie teź zabrana/ y wśelaka inna
Do nog Páńskich porzuca. Pospotu Butawo
A beśny y Choragiew/ ktora miał zastawo
Zásti iego Chmielnicki. A odtad inšego
Hetmána mieć nie beda/ oprocz im ktorego
On sam poda. Liczbá ich y wybor woyskowy
Do przyśley odłożony w wagi Symowey
Má bydź blisko. A teraz nie już Zborowstkim
Ale sie kontentować pod Orakowstkim
Pakty beda. Inaczy gđzie sie tak niestawia
Powolnymi Krolowi/ rzeczy swych niezbawia.

Jako
je przypi
mo?

Co kiedy mástykuia/ y z ta sie pokora
Wymuśona šforcuia/ czas daremnie bióra/
Jako Wilkow gromade trudno obegnána
Nápedzić do partanow/ tak wysforowana
Šardosć ich y swywola/ nie jeden mogł štroć
Dzień/ y drugi; Ile gdy cudze beko wroć
A zmiátac to porożo/ którym trzeźli w zgre
Tak hárdzie przed Naredy/ że znośnieyby gorę

Coeyc

Toczyć im Żyzyfowe/ znośniey Kłhne nościć /
 A niż sie vpokorzyć / y o żywot prościć /
 Choć v siebie niedrogi. Jednákże przyimuię
 W części punkta niektore/ kiedy obiecuię
 Chmielnickiego dostawać/ y sami sie poddać
 Świata poprzyśiężoną. Ale Armat oddać
 Pogotowiu/ Stárszyny vstąpić Woyskowej
 Ani myśla/ choćby im głowy kłaść ná głowy.

A tym cząsem ná pieczy co inšego mając /
 A w rzeczy sie dla trawy y drewn wykradać
 Pod tartargi kryiomo/ w droge swoje brali /
 Czego náśy spodziewać nigdy sie nie zdáli/
 Widzac ich w tey potedze/ y śielách zebranych /
 A iakoby ná dlugo tak záspuntowanych
 W ziemi y swych fortelách / że procz ich wymorzyć
 Jezliby sie niechcieli przez gwałt vpokorzyć
 Stodem bęto. Przecież Krol z polkiem swym rosta
 Bractawskiemu Wodzowi/ żeby pilnie strażę (że
 Ś tamtey strony przeprawy po nich miał y oko/
 Aż tu co nieomylnie sprawował wysoko
 Bog sam w Niebie/ strąśliwe iakieś zámieśanie/
 Ślad niewiedzieć/ y rumuły w Taborze powstanie /
 Nie inaczy iakoby párowane ślady/
 Albo w gestey posieczy Niedźwiedzi gromada
 Chrzest uczyni/ záległe tozy przedzierając /
 Kiedy iedni do przepraw wprzód sie vbiegając /

Żeby

23 w
 tym w
 ciela.
 19
 9. luli

Jako
pilno

y z cu-
mulec
i takim?

Naszy
po nich
lubo ie
gnius.

Żeby im zastąpione od naszych nie były/
A wciąż drudzy / haniebnym / co dużej co śięły/
Szaforem wciekali. Tabor w tej obronie /
Sprzęty / spiżę / armaty / dobytki y konie /
Wieźnie / ranne / y chore / białogłowy wszyscy /
Nawet barższe / kisię / y inne tam brzytkie
Kłoczone salamachy / pospołu z garcami
Porzuciwszy przy ogniach / iako z ognia sami
Bez oczu wypadali / Tak że naszy temu /
Coby było przyczyna gwałtowi takiemu /
Żdziwem się przypatrując / czyli fortel / czyli
Napaść iaka balona ? nie zaraz stoczyli /
A Bractawski Potkownik / który tam stał dalecy /
Kozumiejąc że się nań wszystka ta moc wali /
Cofnął ku swym : A owi iako staw rozlecie
Wielki niepomierzony / gdzie ich wiatr powiecie /
Tym pilniey się pospiesza. Dopiero gdy wwały
Prożne widziem / y oprócz same pozostały
Ich zawady / Jedni w trop / ile polki poyda
Co przebrąsnę za nimi / a tego gdzie doyda
Nie folgują / nie żywią / po borach / po stawach
Topiąc przepadających. Ile na przepławach
Ginęo ich nawiecy / gdzie na żadne mośły
Nie się nieogładając / gościnnie im prośły
Strach torował. A drudzy w padły do Taboru /
Bez respektu żadnego także y wyboru

Chorych

Chorych / rannych / zleżywych / wywloczacie ich siecia /
 Wraz (Jako ogarom / kiedy sie zaczęła
 Po zwierzu gdzie ruśnynim / niemaś miejsca / nie ma
 Pieczary tak ukrytey. Ktoreyby nozdrzema
 Smymni niezwarowali) co do reku maia /
 Wozy trzesac y iamy / Biora / odzierają /
 Jedną z Pilawieckimi s iako daleko
 Lupy nieporównane! Bowiem oni lekko
 Tu przyśedby / bez czego procz sie nicobeśli /
 Drogiego nie nie biorac / z sobą to przynieśli /
 Nawiecy od żelaza / y prostych rzemieni /
 Siermię / worow / tużników / y czym zaśczyceni
 Od wszelkich krzywd Niebieskich / y Słońca bywa
 Oponczy nieskończonych / y ktore zdzierają (ia
 I skor lipowych / postofow białogłowskich przy ty
 Kośul / plachet / zápasę dzielem różno Bytym
 Od czterwcu / y iedwabiu / Ktożego / procz ná te
 Bredni / niezżywają. A my iako za te
 Mizerne Erumie / y obłow ybogi /
 Dostatkow / y tyle Krwie / wylewamy drogiey!
 Oprocz samey Armay / ktorey Brak nie máto /
 A więszych osminasćie Kolubryn zostało /
 Kobet / hałow / y reczney moc niezmierna Broni /
 Acz wiele y żywności y bydła y Koni
 Drugim sie okroilo; Za co także stało
 Że czemu bydy w hultaystiey fażni nie przystało

Taber
 grabo-
 wany.

y zdo-
 bycz w
 nim iá-
 ta?

Bebny te/ y Choragiew/ ktora bel w ząwżiętey
 Ná on czas dat Imprezie Krol Władysław święty
 Ná Woyne im do Turck/ tu sie nam wroćitá
 A listow im y thamot należących sietá.

Ad ho-
 nē pro
 sequen-
 dum.
 pobud-
 ka.

Posli tedy / niemaß ich / trzaskájącym biczem
 Zátieci od Gorgony / y tak przed obliczem
 Twym zstaiáli/ iáko snieg/ vderzony ktory
 Stencem nagłym/ potokiem gwałtownym sie zgory
 Zwali ná dol; Záczyli iuż iákoß przez swe męstwo
 Mogl/ y vmiat zwyciężyć/ Tak vmi zwycięstwo
 Kończyć dälief. Ono świat gdy o tym sie dowie/
 Bedzie coß ruminował w wielkiej swojej głowie
 Nadludskiego o Tobie! Zadrzy Ottemánstá
 Porta złota/ y ktora plywa Krześciánstá (gnaná/
 Edzieß po Morzu Armata / szczęściem twym po-
 Przepadnie do Euxynu wciąż niewtrzymaná.
 On Multany / Wołochy y coßkolwiek kráiu
 Dwumiennego z obu stron ciagnie sie Dunáiu /
 Kece záraz podadza/ ku swojej sreboðzie /
 Kádzi / tak požadaney / y wdzięczney pogodzie ?
 Poyżrzy Mossat ponuro/ ktory chce w tey Cerze
 Náßey co wytárgować/ znouu swe siemierze
 Sobie mázely y przez gwałt Smoleństá dopinal/
 Czego teraz nie bedzie iuż sie vpominal.
 Obeyżrza sie dopiero hárdzi także Szwedzi
 Z swym poßciem/ y drudzy okolo samsiedzi

Pográd

Pegranicznzi záboia / Co vsiec tel mieli /
 A iuż sobie ná stuki rozrywác nas chcieli /
 Trzymáiac zá zginionych. Owo maś czas teraz /
 Ktory, kiedy wpusć / ó żátowác nie raz
 Tego będzieś! Tylkoż w te następuiac tropy /
 Przebydźci y zwyciężyć / gózie Koronney stopy
 Do tad ieśze nie beto. Ale chćiey pospieżyć /
 Chćeśli sie z zupełnego Triumfu wćieżyć.

Coż ciężka Cunctacya, y fatalna temu
 Narodowi niesprawa przyczyna wśytkiemu /
 Że w takiey okazyi o niepogonioney
 Śadnym nigdy Pegazem; Jáko zastapiony
 Pień / w Marsowey turniey iuż zawodnikowi /
 Metu blisko záwadzi: Tak tu ustanowi
 Wielka sie tá Fortuna. Snadź dla tey wielkości /
 Ktore woyna zárazy rodzi y przykrości /
 A Niebo y powietrze / samo im niestuzży /
 Ile dalszym z Woiewodztw nie moga tych dłuży
 Prac y trudow ponośić / Krolá prośac / żeby
 Ich rozpuscił. A też tey nie widza potrzeb
 Czemu by poić y głebiey z woyski tak wielkimi /
 Swym sie własnym ciężarem wrażáiacymi /
 A w ziemiách tych zgłodzonych / wiecy mieli báwić /
 Kiedy nieprzyiacielá tylko by poprawić
 Tak iuż rozprośonego / y doieżdżác trzebá
 Czego dopiac bez spize á nawiecy chlebá

jednak
 co prze
 pód.

Wasy
 nuch
 co da
 liey.
 y Kro
 la o di
 misly
 prośe

Wszytkim trudno. Już on gdzie do tego jest czasu
 Ża Jkwa y Gorynia / á skoro sie z lasu
 A gor tychtu dobedzie / Ktorego pierzchliwe
 Zgonia w polu Hyeny ? A cożyby leniwe
 Te zástepy ? Ile ztad w tamte nedze stoga.
 Bez wozow y ciężarow swoich iść nie moga ?
 Niechby pośledl ochotnik / y ludźie służebni /
 Nawet wszyscy z Hetmány / A ktorzy potrzebni
 Doma wiecy Wyczyznie / dla iey żołnierzowi
 Obmyślenia pościelkow / raczy ku Bugowi
 Z Krolew nazad powroca / y poyda do domu.
 Jezliby też z wważnych zdáło sie to komu /
 Że lubo tak zrażony w wielkiey tey potrzebie /
 Może ten nieprzyjaciel ieższe przyść do siebie
 A pretko sie zgromadzić ; Zaczyn mu pieniądze
 Ile ześle ná wszytkim / y tak niedoleżne
 Woyská teniezdoláia / Czemuż go puśćzono ?
 A lepiey w obleżeniu tym nieopátrzno ?
 Czemu pass / y przeprawy z támtéy strony bronić ?
 Nawet kiedy wćiekał nie kázano gonić ?
 Niechże skutek tákowoy swoiey wldza rády
 A te lubo koniecznie / muśa sie gromády
 Ztad rozsypać. Z czyni przysła do Krolá swe Posly /
 Ktory aż sie zdumieie. Też mu to przyniosły
 Wdzieczność ? (cieśko wyrzecze) odwazne roboty /
 Prace / trudy y iego sprawiedliwe pory ?

Respda
 im 12.
 Ki ?

Że Bedac już v Brzegu / zwycięstwa Korony /
 Rzupełney niedorodzie z Oyczyzny zbawionej
 Sławy przed Narodami? Jakoż kto nieżyczy
 Tego iemu / y sobie / znać że nie dżiedziczy
 Miedzy miłującymi wiernie ia Synami.
 Bo po to tu przyszli? żeby pod znakami
 Oboz ty / o y w polu żołnierze widzieli /
 Nie po wiele za prawdę przyjeżdżać by mieli;
 Acz desyć uczynili kto nieprzyzná? z siebie
 Nawet y Krwie wlałi; Ile co w potrzebie
 Samey beli. Ale coż za danek otrzymają
 Dalszey cnoty? Jezliże dłuży nie wytrwają
 Albo go tu odyda? Coby rzekli ná to?
 Gdyby iedno y drugie woionąć tu láto
 I tak długo Kijowa przyszło im dobywać /
 Jako kiedyś Przodkómich? Wprawdzie że zażywać
 Obroń swoich mogliby / Ale nie w Obozie /
 Gdzie Mars ná pierunowym siedząc bezero wożis /
 Szabla ostrá ręciná y namiędrzke głowy;
 A też nie po Beresteczku / ani brzeg Sterowy
 Koronná tu gránicá / gdzie mieli dochodzić:
 Ale po Dniestr / y Morze / po Konię zbrodzić (dáliej
 Mogt przed láty. Coż gdyby ná Dnieprem gdzie
 Sultaystwo to w gniazdách swych ieścze zostawali /
 Albo Cerkass okolo / albo ná Bórawie /
 Soltych wodách / albo gdzie przy Mósłowym stawie
 Jako-

Jakoby nie niemowiac / żeby wždy widzieli
 W oczy nieprzyjaciela / isćby tam musieli.
 Teraz Bog to uczynił z niepoietey swoiey
 Opatrzności nād nami / ktora z wieku stoi
 Ta Wyczyzná / że go tu nie tylko przybliżej /
 Przez tyle ziem y kráiu / Ale tak wniżej /
 A stárl przed ich oczemá : Żá co iemu dzięki
 Niesmiertelne bydz máia / że gdzie dalszey reki
 Przyłoża y ochoty / iuż nie tak sie snadnie
 Może rekolligowác / Lecz izli dopádnie
 W drodze znówu Tatarow / y żadney nie będzie
 Czł zá soba potegi / ktora teraz przedzie
 W głowie źle włożoney / nic w tym perwonieyşego
 Że sie wroćci do Cery / y stanu pierwszego /
 Żáczym watpić nie trzeba / że to vchwalone
 Woysko z Seymu przeszłego / ile tak strápiłone /
 Nic mu przez sienieradzi. A że pod Traktaty
 Porzuciwszy tak duży Tábor y Armaty
 Wćiekł z niego widomie / nikomu dálece /
 Jáko Bogu przyczytáć / ktorey w tey opiece
 Máiac nas niewidomey / wielka rzecz tu spráwił /
 Czego oni niewidza. Czyby nienabáwił
 Jeşcze ich bel kłopotu : w tych stráńkách zostáiac /
 A żywności y prochow tyle ieşcze máiac ?
 Co imiést przed oczemá czy tak rozwoleczone
 Náşe widzac Obozy / á nieopátrzone
 Żádná z nistád obrona / ruşywszy Natury
 Przebić ich niewáżel / ágdżieby inşey dziury

Beł nieznalazł/ y zátym niewczynił cnoty
Z samey desperacyi? X owšem Most złoty
Postać wciekającym. Albo że nie nagle
Jakoby Okretowi wszytkie dawoby żagle
Gonić ich pozwolono. Wielkie y nieprożne
Bely tego przyczyny/ wpatrując różne
Przypadki wWiktoryách. Jle tak lekkiego
Goniąc nieprzyjaciela/ porażdiacego
Wiecy czasem za soba w ostatnim odwodzie/
A niż pierwszý potkaniu. Moglby on przy wodzie
Albo lada wstępie zley iakiey przeprawy/
Owych następujących bez rzadu/ bezsprawy/
Nabak ślepy narażić/ y raz niebezpieczny
Żwyciestwo już gotowe: Owo żadney wieczney
Nie masz nigdy fortuny. Acz niezagrodzono
X tym drogi nikomu/ lubo wytrabiono
Odwrót tedy ku Mocy/ Pożedł Hetman polny/
Peşli po nimy drudzy. X teraz plac wolny
Do ochoty każdemu/ Byle sie z tad dąlicy (li
Pomknawoby ku Dnieprowi/przynamniemy wytrwás
Put Miesiacá w tej drodze. Że czym Woyny stoia/
Wszytka sie ta potega/ y osoba swoia/
Krol ruszyny / ná dalße puści strách Narody/
Że y ten nieprzyjaciel ostatniemy swey škody
Przestrzegając y zguby/ iezli w tej pogoni
Nie przez śable zniešiony/ przynamniemy sie stłoni

Do

Do znośnieyſzych kondycyi. A tym po wetować
Mogłoby ſie defektoro/ y zápieczetować
To zwycięſtwo. Przez miłość/ y Wyczyste progi/
Proſzac żeby pogody/ vſzeli tcy drogiey.

Refo-
lucya
ná Ko-
niec
do do.
mu ſie
wrocic
12. lul.

Alle kiedy wołáiac y owſzem do kół/
Tego niepoſtucháia/ áni poyda zgola.
Co miał czynić? iedno w put záciagwſzy ſie biegu
Wysokiey ſwey Imprezy/ niedorykác brzegu/
A próżno ná Thracye/ próżno ná Tauryki
Poyſzrzec niedoſieżone. Czyie wprzód praktyki?
Albo belá prywata domowych widzenia
Tak pilna y goraca? Będzie bez watpienia/
Pozney ſtárożytnoſci tego ſie ſprawował
A to czymſy przynamniey Woystko poſietkowal/
Krolowi ſie zloželi. Juſſe nie wiem o tym
Jáko to kto rozumiec Będzie chciał nápotym.

Woy.
ſto já.
to ob-
nażone?

Jednak ſkoro tym czáſem rozſypia ſie owi/
Jáko trzoda wezgżona ná zad ku domowi
Hurmem niepomierzonym; A do Woystkowego
Przyſtlo záty m popis/ Ile dawnieyſzego
Z Hetmánámi záciagu/ Co mniey znáczna belá
W tcy wielkoſci/ Tu iego negoſc ſie odkrelá
Kiedy kuſe Choragwie/ po dwudziestu máiac
Ledwie Koni/ y to ich niemal popycháiac
Nedzni ſámi/ iákoby pogrzebione cienie
Ná nich ſie kolyſali. Kiedy w czym zbáwienie

Samo

Sámobelo/ Armata, y lud przyczyniony
 Z Cudzoziemcow/ y swoich/ nie był opatrzony
 Wspięże także nijaka/ A było im trzeba
 Młł czterdzieści y wiecey dobierać się chleba/
 Przez ziemię taką zniszczone! Kiedy nawet y ci
 Z pod Choragwi zaciężnych/ żadna nieużyłci
 Ani proźba Hetmánów/ ani surowością
 Wojskowych Artyków/ snadź nieposobnością
 Zdrowia się zaszczycając (Jakkóż niezmyślali
 Poystrzawby im na cery) iawnie wyieżdżali/
 A wiele ich po drogach / po stępnach padało/
 Ktorey aż się zarázy/ y owym dostało
 Do dom powracającym. Zaczynam gdy nic wiecy/
 Nad piętnaście nie było w te droge tysięcy
 Wojska sprawiedliwego/ A to beta komu
 Własna tego prywatna/ albo niemiał domu
 Gdzie indziej / y sklonienia/ przyšlo y samemu
 Powrócić się Krolowi tak sturbowanemu
 A Wojsku iść z Hetmány/ zdąto się/ iakoby
 Wzgubne imię: Ktorzy swe zaniozby żałoby
 Przed Niebem/ y Oyczyzną/ Jezliby/ strzeż Boże/
 Jakkó ieśćże pász na nich co goršego może/
 Do pierwszey recydywy przyść im miało znou/
 Że nie oni przyczyna. A w tym ku Kijowu/
 Do siel rekolekcyi przyśedby wždy iakiey /
 Jednostaynie podniosła Tryumfalne znaki /

A

Edzie

y co go
za lic-
ba?

A y
Krol
sie wra-
ca.
Z pod
Wilij
zo lul.

woysko
idzie
daley.

przez
iaki
ob:ta-
cula.

Tandé
w pa-
wolo-
czy sta-
nie
et. Au-
gust.

Gdzie
Kioze
mura
Weie.
woda
Kuski.
28.

Gdzie niż doszli/ ó iakiich przytkości zążeli/
Głodu/ nedze/ piekielnych przeszkod zwyciężeli/
Kto z nich powie? Jle gdy y teraz wchodził/
Ostatek nieprzyiaciel Krainy wygłodził/
Niosły zrzucal za soba/ pozarazał wody/
Nawet czym mlec Cerere/ albo mieli stody
Młyny wbytkie popalił. A tu w przytkrym zmierzchu
Niebo codziem pluścił iac / tymich wiecy zwierzchu
Porazało na głowe. Coż? naglego Stonca
Ciężke trzykroć rozpary? Czym Woysko bez końca
A nądzienie strąpione / żeby dosiac miało
Celu zamierzonego/ iuż desperowało /
Przecież wbytkim Niebieskim insultom tym w oczy/
Idac przez gwałt/ dobrało wždy sie Pawotoczy/
W ostatnich dniach Sierpniowych. Skąd wyparował
Moc hultajstwa zamknięta/ y wiele zastałszy (wby
Śymności tam zwiezionych / nieco odżywiło
Jle nedzna piechote. Daczym iuż im Beto
Snađniey inszych zaciągac potrzeb Obozowych/
Żiem doszedłszy iakoby obiecanych owych
Żyzniowych iuż o dalecy. Coż w samymich weściu
Przytąkowym/ ó iuż doskonatym szczęściu
Z każdej strony? znalazł Bog czym nagle zaśnuć
Woysko wbyło/ y iako o ziemię porzucił
Głowy iego ozdobe/ gdy Wisniowieckiego
Książcia Woiewode/ zagaślił Kuskiego

Żgoda

Zgoda wſzytkich (ieśliż y tak Bydź ſpołowny,
Może od inwidyi?) wielki Mur tey Woyny.

Jako
wleło
nim
wiele?

Dołoneczyteś cny Panie / A w czym gwałt człowiek
Ledwie dni w połowicy / y drogiego wieku (tu
Prac już ſwoich y trudow / Ktoś tey Wyczyźnie
Kwoli przepadaiać wylewał tak żyznie
Ná iej dotąd obronę / iako od początku /
Tak aż do oſtatniego / y ducha y ſzczatku /
Koſtrowney ſubſtancyi. Tu Moſkiewſkie twoie
Kámienniekie / Humáńskie Żołniewskie poboie /
Stárskie / Koſotowiekie / Zbáraſkie roboty /
Biedy / nędzy / Niebieſkie pluſti y lichoty
Powietrza ſmrodliwymi zarażone trupy /
Aż y te tu oſtatnie znióſły ſie do kupy
Satygi nieſkończone / kiedyż ſwym ciężarem
Zmogły cie y ſtrawiły. A za tym ſilarem
Tak dużym obalonym / znacznie ſie pochyli
A Dom wſytek. Wyczyzna w dalſzych ſie omyli
Záwiedżiona nádzieiách / y Ktora ziedynem
Małżonką gdzieś daleko / ſpodziema ſie Synem
Że do niey już powracaſ / y w cieſkich Sámarách
Drogie wieżieſz zdobyczy / wyſrzy cie ná marách!
Studzy rece opuſzcza / á wſyſcy Woýſkowi
Jaki pogrzeb uczynił Kzym Germanikowi /
Ponioſo ná ramionách / forgi poſdzierane
Z Helmow ſwoich / y drzewá w ziemi zurutane

Ná doł niośac grotami. Nawet sam nieśłanie
 Kámieniem nieprzyiaćiel / że tży nieukánie /
 X westchnawšy nie rzecze / Toć minie czas długi
 Niż sie taki wrodzi Wiśniowiecki drugi.

Czym
 erectus
 Chmiel
 nicki

powsta
 wa ná
 nogi

Jáko wzáiem Chmielnicki z nášey zguby tákiey
 Serce wzięwšy / strebuie znówu swych pod znaki /
 X przyśedšy z Staršyna / ku iákiey w tym spráwie
 Sćiągnięcie im zámierzy ná Mástowym stawie
 Aż tu iáko Báranecz / kora beł powarzel
 Mroz dopiero / Tylko co promień iá rosparzel
 Słońcá południowego / zarázem ożyie /
 X stráśliwym ku Niebu obłókiem sie wzbiie /
 Ták on Woysko zgromádzi / że nád rumor precy

woy
 sko Li
 rewskie
 z Kádzi
 wilem.

Kilka dzieśiat okryty zá Dnieprem tysiecy
 Stanie w polu. Wiec skoro o nášych śledowie /
 A razem y Litewskim Woysku iuż w Kijowie /
 Z Hetmánem Kádziwilem / kóry chcąc oboie
 Spolic śiety / zwyciężne tákże Orły swoje
 Z zabitego NieBáby / y poráżonego

ku Ma.
 sym sie
 ma

Woyská / ku nam obracał / wypráwił Śładkiego
 Przeciwo mu Komonnikiem / zástępuiac passy
 X skupić sie nie dárac. A iuż też w te czasy
 Nášy owdzię z cowiekšey dobywšy sie nedze
 Czuli nie mniej osobie / y o tey potedze
 Wiedzac nieprzyiaćielskiey / żeby iá rozrywáć
 Co lekczeyšym kázano sławy tey zdobywáć

Kozáckim Kompaniom. Jáko Koryckiemu
 Sokotowi Jandzule / y Jasnoborskiemu
 Ktorych / gdy mniey ostrożni gđzies tam koczowali
 Sultaystwo rozsypało. Czym poturbowali
 Woysko znacznie. A iednak skoro Hetman polny
 Pośedł w tropy za nimi / nie tylko swywolny
 Záped ich ten vkarat / ale zastapiony

A sam Tabor rozgromił : Zaczynam od tey strony
 Zniozby wšytkie záwady / złączeli sie obie
 Woyska potym szczęśliwie / przy oddaney sobie
 Salwie zgrzmiacych Kolubryn y mielym witaniu /
 A wzáiemnym Viktoryi swych powinšgowaniu.

y łączy
 3. Sept.

Toż Chmielnicki tocząc wzrost krwáwy y ponury
 Ná te to Coniunctią; złożeń z swey natury
 A przedsięwzięt potok / list przysławšy o tym
 Do wielkiego Hetmana. Jáko by nie po tym
 Z obu stron im vporze / że takie sie leia
 Krwáwe dotad potopy / y ziemię nišczieia /
 Coby raczy / niepsuiac własných swych wnetrzností
 Gđzie indzie im obrocić. A to w powinności
 Stárożytney zostáiac / odtad służyć wiernie
 Pánu chce y Wyczyźnie. Tylkoż miłosierdzie
 Z nim sie obyść / y z Woyskiem Zaporoskim raczy /
 A win przestých / y iego excessow przebaczy.
 Do czego vmowienia z Wyhowskim swey strony /
 Niechby / prosi / w tym dziele kto był doświadczony
 Wy-

List ob.
 Chmiel
 nickie.
 go
 odtauš
 ciuše

Conań
3a re-
spons.

3 cym
posła-
ny ma
konst-
iako
przys-
ty

Wypráwionym do niego. A iuż rzeczy zá to
 że próżnym sie nie wroci. Záraz Kada na to
 Obozowa zwotana/ Co czynić w tym rázie/
 Xiáko mu odpisać. Czyli dáłbey skázie
 Siem tych tu niefolguiac/ iść przeciwo mu dáliey/
 A konać go przez Bable. W czym wpattowali
 Wielkie iścze niektorzy wstrety/ y prześlody/
 Czyli też z nim/ gdy prosi/ poprobować zgody?
 Jákiżkolwiek zewnetrzney skutek Woyny bywa/
 Nigdy iedno błodliwy/ Bo choćby życziwa
 Postużetá fortuná/ żeby bet zniešiony
 Tale ten nieprzyiaćiel/ A zaś obnażoney
 Siemi z ludźi/ ile ták granice z pogany
 Máiac niepomierzona/ ktore inše ściány
 Albo mury betyby? A owšem tey złości
 Niewywierać nádnimi/ Byle w powinności
 Swey zostali/ A lige rospzegli z Tatary/
 Bo inaczy nie moga żadney mieć w tym wiary/
 Połki z nimi związani. Dopieroż bydź moga
 Láski Páńskiey bezpieczni/ Dopiero te sroga
 Powodź Kwie whamować/ Ktorey iuż y sami
 Dobrze syć. Toż z tymi pospołu Postámi
 Małowski wyprawiony/ táki Chmielnićkiemu
 Odniost respons. A záraz list czytájacemu
 W nos to posła/ że mu w nim Tytuł nieprzyznány
 Bet Hetmáński. Jednáłże v mitygowány

W tym

W tym od drugich / ze wszystkich oraz niepodobna
 Czytał go attencya / Po tym ná osobna
 Wziawszy Posta prywatę / gdy o tey różności
 Umawiał się z Tatars / wprzód okoliczności
 Pozornych tych / zażywał / wołać owszem z nimi /
 Na Krolewska Dstuge także gotowymi /
 Przeciw nawet Tureckiey Porcie iść pospołu /
 A wpul wskazać samęgo znaki swe Stambułu /
 Aniż znając przyjaźni / tak stateczney wiele
 Po nich dotąd / zarażby za nieprzyjaciela
 Miał ich liczyć y znosić? W czym od Wyśiowskiego
 Napomniony / odłoży rzecz tę do Blistkiego
 Woyskowego wypisu. Teraz czymby precy
 Mogło przyść do pokoju / prosi tym goręcy
 Żeby ná to do Cerkwie Commissarze biały
 Jutroż beli zestáni. A tym czasem stały
 Woyska z sobą w przymierzu. Jakoż niemieściągac
 A tak wiele naturze / y iego vsiągac
 Tym assecuracjom / gdy y znówuż poto
 Przyśle dwu Pułkownikow vprośeni o to
 Kijowski / y Smoleński dway Woiewodowie /
 Żeby które Oyczyźnie poświęćili zdrowie /
 Tu go odżatowali. Litewski spol z nimi
 Stolnik / y Kossakowski. Wiec z ludźmi swoimi
 Przebrawszy się poiađa / procz odprowadzeni
 W pul drogi od Sapichy / gdzie iuż ogarnieni

y odpra-
wiony.

Commi-
ssarze
do Bia-
łey Cer-
kwie
15 Sep.

Przed

Gdzie
Chmiel
nicki
przy-
spieśa
sam z
wojskie

Przed Miastem od Kozaków / Nie bez iakiey trwogi
W sercá wderżającey / przestapili progi
Zamku stárożytnego. A za tym rumorem
Z pod Olbąntki Chmielnicki wšytkim swym Taboré
Sam y z Orda nastąpi / ktorey, iáko wieści
Trzesły o tym dopiero tysiecy czterdzieści
Z Káráż Murza przybeto. A ty woyskiem w kóło /
Bóki sobie y tety / á Tátarom czolo
Dawšy wšytko / opasé Miasto z káżdey strony /
A do brzegow obudwu Kósi zastapioneý
Wálem ie obwáruie. Toż skoro ná Niebie (bie
Dzień rozświeci / przybrawšy znaczneyšych do siei
Wodzow / y Potkownikow / do Zamku sie bierze z
Gdzie Panom Commissarzom przy niskiey ofierze
Odda swoje wizyte / pospótu oświadszy /
Do wšytkiego gotowość / Wiec ná tym zásiadszy
Kiedy punkta podane poczeli traktowác
Nieowšem vporczywie / y iuż konkludowác
Drugie mieli. Aż tu bunt y wrzawá powstanie
Miedzy Czernia stráśliwa. Także to Hetmánie /
(Głosem wielkim wołáiąc) z Láchy sam traktuięš
A nas záтым y Ordy wšytkiey odstepuięš ?
Także siebie ochronić spótem chcąc z Staršyna /
Nas zgubiš niewiadomych ? y bedąc przyczyna
Do tego podniesienia ná Pány złe reki /
Teraz ná ich widome tyránstwą y meki /

cumule
miedzy
Czer-
nia sro
gi.

Podaś niedźnych. Ono iuż iako ostrza zeby /
 Kije/bicze/powrozy/ y pale y deby/
 Nam gotuiac. Ale oniż do tego przydzie/
 A ty głowa nałożyś/ y Lách niewynidzie
 Z tych tu żaden. Corześy wbyrka swa potega/
 Tumultem niestychánym ná koto oblega
 Zamek z nimi/ gotuiac Sturmem ich dobywac.
 Że Chmielnicki skoczywby imie sam rozrywac
 A gromic ich Butawa/ Że y drudzy starby
 Cdbram iuż y parkanow ku Miasu poparby
 Sieć/ obuchy zabijac. A Wyhowski stowy
 Co mogł y perswazyja/ ile pierwsze głowy
 Buntu tego hamował. Ale gdy nie zdola/
 A sam iuż desperuiac/ ná nábych zawota
 Sey takliście śaleni? y tyle wfali
 Chłopsztwu temu? Że ście tu iako przyiachali
 W ogień do nich widomych? Broniac was y sami
 Społ poginiem. Jednakże nábymi Ciałami
 Bedziem wam kredencowac/ nie watpicie o tym/
 Iakoż ktora przyznana cnota im iest potym/
 Dosyć z siebie czynili/ náwet sami strzegli/
 Sami wrota y progi Zamkowe zálegli
 Głowy ich zástepuiac/ kiedy o włos masy
 Ktore strzály otknami do nich iuż latały
 Od Ordynca iednego z zásadzki wkrzytey/
 Kijowski Wojewoda tylkoż niezabitey.

L

Tedy

Wiebe
 spieczę
 swo
 Rómi
 sarzow
 nábych

Reorzy
anxi
nieśli
sac nic
onich.

Tedy pod Hermanowką Woyska nasze stały
A wiedząc że Chmielnicki do Cerkwie już białey
Z ta sie zbliżet potęga; tym w wieśsey y one
Ostrożności zostana/ Oraz / pobudzone
Listem od Commissarzow/ Gdzie o tym znać dają
Jako nie niesprawili/ y w jakim zostają
Traktamentie w Czerniey; prośac co naprecy
Żeby ich z tad zwiedziono. Tu czego sie wiecy/
Widza/ mieli spodziewać / dawşy mieysca tyle
Sultaystiey dyßkrety/ y te ich fortyle
Dobrze znając/ przecież w tym errorze zostali/
Że ludzic tak wysokie nieostrożnie wdali
W te postuge. Wiec iako ich eliberować /
Gdy wßytkim sie niezdalo Woyskiem następować/
Confes o tym zwolány/ ktory to vradził.
Żeby iako Sapieha tam ich odprowadził /
Onze zemknął ku Miastu przeciw im sie bliży/
A Wodz polny nad Kosa/ stanawşy gdzie wyży.
Z stem trzydziestą Choragwi/ gdyby on swankowali
Albo widział nierowna/ z tad go pośietkowal/
Jakoż záraz wymida/ y pod zorze rana
Według z sobe vinowy/ ná swych mieyscach stana.

Herman
pełny
przebie
ra sie
kurim
i obep.

Ale gdy tam czekając wieśće put dnia w sprawie
Nikogo z nich niewidza/ náwet o sam prawie
Wolostki sie ochotnik Tabor ociierając
Powiedzieć nic nie może/ A tu dogrzewając

Temat
to sywa
wi.

Stosice

Słońce z góry / y nocy satygá niespaney
 Ich wtrapi / bez żadney sprawy o nich daney
 Powroca do Obozu. Czym dopiero cięży
 Woysko wszytko zaśmuca / że y ten zwycięży
 Głos żałosny / Jść do nich / y przy ich kłaść głowie / *Woy-
sewa
resolu-
cja iść
do nich*
 Pospolite pospolu / y swe oraz zdrowie /
 A iść zaraz o pretki prosiac znać ruszenia.
 Procz sam Hetman z długiego ciężki doświadczenia
 Takiey resolucyi całe sie sprzeciwi /
 Ażby wiedzieć przynamniey / iezli ieście żywi /
 Albo gina dopiero / że czym odważonego
 Pośle do nich Kozaká. A tylkoż ranego
 Dnia doczeka / gotowym wszytkim bydź rostaże
 Aż tu bieży co ducha / Towarzyś ze strażę / *Wracá
iá sie
tandé.*
 Dając w prawdzie znać o ich zmiastá iuż powrocie /
 Ale w tym od Tatarow y Czerniey obrocie /
 Że gdzie nierátowani / zginac pewnie muśa.
 Żącym oraz Hetmáni z Woyskami sie rusza
 Niepodobnym rumorem. A wprzód swoia zgráia
 Czeladź tożna / y po nich w tropy wypadáia
 Lekczyśe Companie / Toż w porządney sprawie
 Woysko wszytko nastapi. Ale po rosprawie /
 Już w tym bęto / Odzie sami acz Panowie zdrowi / *Alé po-
szepá-
ni 19 16
goz.*
 Ale wozy / y rzeczy / nieprzyiacielowi
 W łup / ich pośly. Czemu nic áni wypráwiony
 Konwoy z nimi / nie rádził / áni rdyśony

posło-
wie
Chmiel-
nickie.
go 3no-
wa
20.

Sam Chmielnicki/ Balona Orde rozganiáiac/
 A swym/ tuż przy szermieniu być wcináiac/
 Co kto zárwał/ przepadło/ y nie pościowe
 Srebrá tylko/ y sprzęty/ ále aż wozowe
 Pozdżieráne opony / wżak się obrociely
 Wyrzdaney swymoli/ A to że wrociely
 Same się im osoby / y zdrowych widzieli
 Niewymownie Woyskowi wszyscy z tad weseli
 Witali zá zginionych. A záraz Posłowie
 Chmielnickiego zá nimi; Ktorzy przy obmowie
 Kontemptu ich takiego; y škody podietey/
 Że nie Starşy przyczyna/ nieprzeto roszczetey
 Wdbieć chcą transakcyi/ inşe już przynosiąc
 Punkta niemal gotowe/ procz o więtszą prośąc
 Liczbę woyská/ A żeby w Miasłách ich stolecznych
 Żołnierz żaden nieślawiał. Przytym tak śląc znych
 A przysięgłych przyiażni rozwiązać z Tatarámi
 Tym więc ich dáleko bić nie mogą sami/
 Aż taká wprzód Krolewska beda wperwnieni/
 A w takim swym pościu przez Seym wtwierdzeni.
 Czego/ gdy im ná koniec w bytkiego pozwola/
 Nawet y te / które ich spráwiedliwie bola
 Puşcza krzywdy mimo się/ Dobru Wyczyszczeniu
 Je dáruiac. Kostaża z Posłow / tych jednemu
 Poieć z tym do Chmielnickiego. Że ponieważ blisko
 Już są brzegu/ ná pewne jutro woczyśko

Przy

Przyjeżdża do przysięgi; Gdzie mieysce zaśiedzie
Hetman Páński / y słuchać od niego iey będzie.

Śączym Woyská wychodzą ná noc wšytkę pra-
W strážney rezonancy / y ogromney sprawie. (wie-
Beresteckiey podobney / Śład pod zorzę rana
Samey iuż przed oczema Białey Cerkwi stana /

woysko
wyidzie
w pola
21.

Gdzie Chmielnicki Kozaków dwunastu swych przy-
Śnadź knuiac co inšego w chytrym iuż vmyśle / (śle
Grubych wšytkich) y detad nášym nieznáiomych /
Ktorzy máiac iákoby sie zá niewiadomych

Co przez ten czas stánelo / prožby swoie nowe

Wšedšy w tym do namiotu / przynoszą Woškowe /

Chmiel
nicki
iako ie
elulir.

A to żeby Żborowskie nie nienatušhone

Pakta im zostawaly / áni vmniejšene

Woysko w liczbie / Ż Tatary (oweż piosńke stára

Swoie nocac) że żadna rozrywać sie miára

Y niechca y nie moga / máiac ich wolności

Swych zaśtroże. Aniemińey y to watpliwości

Im przydaie / czemuby Woyska sie tak blisko

Tu zemkneli? Ktore ich raczy posmiewisko

Widzac iawne / y Niebu swoje oświadczywšy

W tym niewinność / daleko / niż kiedy żarliwšy

Hetman o te zniewage / Woysko z pola zwoedzi /

Tamże záraz: A iutro tylkoż Stońce wschodzi

Żnowu ie wšytkuie / Prawe Litewskiemu

Śkrzydło da Hetmanowi / á lewe pełnemu /

Czym
ża: liw-
šy: ce
man.

Sobie

Wsy,
tu w.
sykim
stanie.

Sobie szodek z Armáta / y pieśnych obłokiem
Gestym przy niey. Po stronách Taborowym. bokiem
Hussarskie były Choragwie / á ogromne tely
Potki cztery / z Wodzami swoimi okrely.

Warcz
tu zna
czna
23 Sep.

Tak pomknął sie tu Miasło / Bedac vperwiony.

Od iezykow / że w swoje vśaiac obrony.

Nie miał mu nieprzyiaciel pola dać iásnego.

Aż tu y Tatarowie / y z Taboru swego

Wysypia sie Kozacy niepodobna zgráia /

Jednakże sie nie zaráz tu nam posuwáia /

Szykowi przypatruiac zdaleka náßemu /

Potki Hetman niekaze wprzód. sie Jaskolskiemu

Z nimi zwadzić / Choragwi lekkich mu przydawşy

Sześć Wotostich. Toż meżnie wprzód sie sam poz

Miedzy nimi zámieřa / y długo pracuie / (tkawşy /

Aż dzielny go Szarnecki / áż y posiektuie

Podolski Woiewoda. Zaczynam gdy tu krwawy

Boj sie stroży / Już y tam ze strony szęcy prawey

Nieproznuie Radziwił ; y wprzód gdzie zaśieki

Swoie miał / y obrony / vředşy pasieki

Poprze nieprzyiacielá / tak meżnie y śmiało

Wiásne pole / że gdyby sie resolwamáto

Lewe skrzydło nástąpić ; A przyczyn swych wielkich

Niemiał Hetman / bez o tym kontrowersyi wśelkich

y zyceli
wa do
ře.

Tego dnia / był zniešiony. Szczęścia nieřczerości /

Czyli wielkiey aż nazbyt Wodzow ostrożności

Kzecz

Rzecz się było przyczynać. A to dosyć na tym /
 Jako pretko Przyiemski Armate swa za tym
 Ku niemu zgor obrocił / spędził tak wstykiego
 Że bez oczu / bez wstydu wiekającego
 Tylkoż było doieżdżać a gromić potrzeba /
 Coż ? y tu niepochybne sprawowały Nieba /
 Ktore chciały koniecznie biec ten mieć nad nami /
 Żebyśmy / tak trzymáni z swymi wolnościami
 Wzgorenie wylatali. Trupa padło mało /
 Bo nawet sie y pobić szczyt nie dostało
 Naßym w tej Confuzji / Procz Naż znamięnity
 Choragię swa przywodząc / Woronicz zabity.

A Chmielnicki iakoby nie słu mu sie o tym /
 Przysła Kaytarowskiego drugiego dnia potym /
 A znowuż sie dziwuiac / czemu by tak blisko
 Stanął Oboz. A że to wczorayşe igrzysko /
 Gdzie oprócz coß Tatarow / a swy wolnych wyßło /
 Nie zigo rozkazania: Jednak że nie przysło
 Do wiecy Krwie rozlania / y znaczneyßey škody /
 Cießy sie z tad / a prosi / żeby kiedyż zgody
 Tej dokonńczyć / W czym Posty znowuż przysła swoe
 Na co respons. Że lubo ed tego oboie
 Nie sa woystka. A wßak że / gdzie odwłoczyć dälief
 Rzecz re ze chce / Wiecy mu nie beda wfali.

Ktorem czasem kiedy tak vmyßlnie ich bawi /
 Kilkanaście tysiecy Ordy sie wyprawi

O czym
 snadż
 Chmiel
 nicki
 niawie

(ie.

gacraß
 ybraga

24.

Żeczernia

Niecaj
iuz ex
yolo.

Z Czernią niepomierzona o południu w pole/
 A ta/ktore posieczę bety tam przy dole/
 Przez one/ do Obozu stradać czołgami/
 Tak pozeń się zbliżać/ że mogli kamieniami
 Jey dorzucić/ Owi zaś nie śmiejąc o czoło
 Kuścić samo/ y tylkoż bytów się około
 Woyskowych ocierać/ na ostatnie tely
 Gwałtownie wderzyli; Ale y te bety
 Niemniej obwarowane. Wiec żeby/ odwrócić
 Z obu stron te zápedy/ przykto tam obroćć
 X oczy/ y potęgę. A wprzód w cwe chechy/
 Ziaćim nosem Ogary/ y ostrymi pechy
 Po zwierzu przytáionym Lowczy wysforuie
 Przyiemski swa piechotę/ po nich wypráwuie/
 Ktora wbytkie poniki/ y stegna/ktore dy
 Bety im ku Taborom/ przebiegáiąc wśedy
 Acz z tamtąd ich wyrazi. Jednak tym oblóweu
 Máło się kontentuie/ gdy táimnym rowem
 Przekradły z tych fortelów/ pod swe śańce cali
 Wbli náząd/ zład ognia niepodobnie dali
 Tym tu nácieráiacym. Ale y Poganie
 Prożne swoje około bytów zajeżdżanie
 Dotąd widzac/ ná celadź z paß poracáiacą
 Impet ten wytoczeli/ y wćiekáiacą (dzi
 W Oboz sam wparowali. Nawet gdy w tym zwoz
 Woyská Hetman; komonnik tely im wchodzi/
 X barz

A Bårpie ná odwodzie Kory pozostáte
 Gdzie Zalecki zabity / ó nád inke smiáte
 Niosac serce. Ze przyłbo áż sie Czarneckiemu /
 A polkowi pospótu z nim Kámienieckiemu
 Tam przebierác / ktorzy go nie tylko spedzili
 Ale wbytko tego dnia pole oczyścili.

Coż Chmielnicki dopiero samym już wieczorem
 Przyśle Kaytarowskiego. (A tymże kolorem
 Co przed tym narábiaiac) Ze czemu go do tey
 Nieodprawit godziny / z Czernia miał kłopoty
 Swe zwyczajne / y czegoś Religiey strony
 Pilnego był przypomniał. Wiec żeby strocony
 Już ten Traktat / y koniec záтым był wbytkiemu /
 Jutrzeyszy dzień naznáczy ostateczny temu.

Przecież y tak nie żył: Bo ledwie sie wzniešie
 Słońce ráne / przy owym y hultaystwo lesie
 Znowuż cicho západnie / Oboz infestuiac /
 A Poganie fortuny ieszcze swey probuiac
 Zwyczajnie podpadali. Zaczym w tym rosóle
 Przyšlo znowu Hetmánom wyprowadzić w pole
 Woyská wbytkie / y w bykách doczekác gotowych /
 Albo pretkicy rosprawy / álbo Póslow owych.
 Aż już burze potwóney / deśecz gwałtowny linie /
 Ktory ná kštal potopu niemal dwie godzinie
 Leigc cáte / tak cieśko strapi ie / y zmoczy /
 Ze im przyšlo koniecznie przecieráiac oczy /

Chmiel
 nicki
 znowuż
 sie czy-
 wa
 26.

Alcy
 cał zwo-
 łoczy.

Interca
in au-
gusto
naß.

Názad schodzie / y w takiey Niebieskiej lichocie.
 Noc te wysytke zwyciężyć. Zaczym w swej ochocie /
 W tey / ktoreycośkolwiek siety tu zawzieli /
 Bárzo iuż pozostawać y słabiec poczełi /
 Jle w tym Obozow do nich sie wracaly
 Pierwsze nedze / y sami y Konie nie miaty
 Co ieść wiecy. Jezli kto dla trochy tam wißu
 Odważel sie z Czelađzi / láda gđzie w Komysu
 Zapadßy Tatarowie / kradli ich y brali /
 Aż śmierci y zaraży stroße iuż co daliey
 Napowal sie Berzety / czym ich vbywało
 Wiele co dzień / A chorych / wput sie şforcowáło
 Żywotem po Balaßách. Ale bely drugie
 Niemnicy wielkie przyczyny. Czemu te tak długie
 Dzień ode dnia Traktaty naszym sie przykrzety.
 Snadż ktore supplementy czwierć swa przestuzety ;
 A odalßym nie máiac záciegu pewności
 Wynisć chciaty z Obozu. Wiec w tey sieć jedności /
 Ktora betá tak strážna nieprzyiacielowi
 Dluży zostáć nie mogac ; Gdy Kadziwilowi
 Oprocz tu Kommonnikiem do nas przebránemu
 Trzeba beto ku Woysku powroćć sie swemu
 Odzieć pod Lubecz / y mieć wzglad ná tamte granice.
 A ná koniec / co wießa czyniło testnica
 Œe w mieyscu tak odleglym od pościelkow wßyßkich /
 W wßetiu w del Rosinych / y kátow iej Brzytlich

Poznięysza Roku P. 1651.

97

Stanał Oboz/ Gdzieby mu/ (strzeż Boże) Szwans
Przyšlo naprzod ruina swoia Kredencować/ (łowac/
Jako wzaiem Rozacki z tej y z owey strony
Teyże Kosi/ poteżne swoje miał obrony/
A żywności/ y ludzi/ procz Tatarow wiecy
Nad sto ięszce przebranych do Boiu tysiecy/
Jakoby nieprzestata płodna ich ta rodzic
Matka nigdy; Datymże pilniey sie nam zgodzić
Niż im Beto. A skoro/iako na vmowie
Wczorayşey to stanelo z ostatnia Postowie/
Już w tym od Chmielnieckiego/ odprawa przybada/
Nie trudno to vprossa; że na tym zaśieda
Commissarze z obu stron/ ktorzy żeby temu
Pożarowi zabieżeć nievgaşonemu/
A Krew lać sie przestata/ wiec y inşe máiac
W tym respekt y czasow złości dogadzaiac/
Podlugich tych namowach/ niżli dzień sie schyli/
Połoiu Condycye te zaśtanowili.

Naprzod woyska w Keieştrze ma Zaporoskiego
Dwádzieścia bydz tysiecy. A procz Kijowskie (dzie
Woiewodztwa/ domow swych indziey mieć nie be
A to w dobrach Krolewskich/ Szlacheckie zaś w
A Bracław y Czerniehow od tego / zostana (dzie
Wolne cale ciężaru. Nawet ta n nádana
Ktoby miał possessya/ albo ia zařtać/
Wyprzedac sie powinien. Inaczyby stracić

Tandę
połoy
stanał
his co-
ditioni
bus.

27 Sep

Imie to Keiestrowe. Ktore sporządzenie
 Woyská odtrad/ ná Bożema sie Narodzenie
 Skończyć bliskie. A Keiestr iego podpisany
 Od Hetmána samego Krolowi oddany. (mnosći)
 Wiec ktorzy w nim zamknieni/ (Jednak przy stro
 Stárożytnych żążyćwać beda swych wolności/
 A Czern prosta zostanie Pánom swym poddana/
 Oraz złość ich aż dotad wieczna zamazana
 Na sercach Amnisiya. Jakie przed tym/ Czynie/
 Karczmy/ Młyny y Pánstie powinności inże
 Też wroca sie y teraz. Jednoż o wytrwanie
 Rzecz gra idzie/ póki aż Keiestr ten nie stanie/
 Ktoremu niż skutecznie dosyć sie wezyń/
 Woyská náke wstapia gdzie tamku Soryni/
 Czehtyn bydź przy Butáwie z wyborem starshyny/
 A Krol poda/ ná ichże máiac wzgląd przyczyny/
 Hetmána im samego y swym go osobnym
 Otwierdzi przywileiem: W stanie ma podobnym/
 W jakim beta ná on czas/ przy Práwach swych pe
 Zostawáć Religia. A kteby z Cerkiwnych/ (wnych/
 Dobr ped ten czas vprosił/ albo co wziął gwałtem
 Máto wrocić. Taktera takimkolwiek i bratim
 Szlachta sie im dostata/ y dotad iest z nimi/
 Pod też to Amnisiya z honorami swymi
 Podgadnie y niepamięć. Śydzí sie p wroca
 Także nazad/ y do swych zwyczajów obroca/

Jako

Jako przed tym. Gana ma pospolu z Tatarzy
 Przywieść Hetman/żeby w swej powinności starey
 Ku Krolowi zostawał/ y być isć gotowy
 Na każdą z nim Wstuge/ Czego ieżli słowy
 Rada niedołąże/ nie tylko quitować
 Stey przyiaźni/ ale go zaraz deklarować
 Ma za nieprzyiaciela/ y przeciw mu stawąć/
 Po gotowiu z inszymi Monarchy sie wdawać
 W żadne nie ma praktyki/ y Poselstw nijakich
 Słuchać od nich. Ale bez przysad już wszelakich
 Pánu swemu poddanym będzie od tad wiernym.
 Jako y on stawi sie wzátem miłosiernym
 Woysku Záporoskiemu/ kiedy sie wprzymie
 W grzechu swym w pámieta/ y Posły na Seymie
 Mieć z tym będzie. Na koniec / Ponieważ Grodoz
 Miasto Kijow/ nie iáko drugie inże owe (dowe
 Ich stołeczne/ w Kozaki ma bydź tak obfite/
 A to żeby spokoyney sprawy pospolite
 Tam sie odprawowały. Co wszystko że sobie
 Zyszcza wiernie/ strony to poprzysiega obie.
 Jakoż tylko Lucyfer pokaze sie rany
 Dwudziesty już y Wsiny niosac požadány
 Dzień Septembrow/ Ktorego kiedyż sieta miała
 Powedz trwawa wtrzymać y swiego Ciála
 Wyczyná wždy nasyćić/ dotad tak strápióná
 Jako od swych iaszczytel Matká zamorzoná

Ginie

Chmiel
nickiwaha-
nie
y wRieczy
sto wo-
czy
28 Sep

Ginie samá. Ták y ták swoim sie stráwiłá
 Plodem wtaśnym/ A boday kiedy sie wrocíłá
 Do dawnieyşey ozdoby. Wíec o teyże dobie/
 Skoro przez swych Chmielnicki oznaymi o sobie/
 Że według wczorayşego Stylu y umowy/
 Dla przysięgi oddania przyiáć gotowy.
 Do Obozu náşego. Tylkoby dań dani
 Dway znacznieyşy w zakładzie. Záraz tam postáni
 Sobieski y Potocki. A w tropy zánimi
 Jáko nigdy ogromniey pod znáti swoimi/
 Woyska wşytowane ná Mogile ostrá
 Wyida w pole. Gdzie śwíetne námioty rozpostrá
 Hetmánowi wielkiemu. A iuż też Chmielnicki
 Beł w tym blisko/ Ktorego przydany Lepický
 Z Zacwilchowskim prowadził/ Jáko tákiey náşey
 Gotowości postrzeże/ nieco sie przestráşy
 A zátym tuminuiac w głowie iúże rożno/
 Wahał sie y ociagał/ Ale kiedy próżno
 Widział iuż bydź ináczy/ z warşy ostrogámi
 Konia dalje/ z drugimi spot Pulkownikámi
 Kínie ku Námiotowi/ kedy siedzacemu
 W Krolewstiey presencyi Pánu Krácowskiemu
 Czółem ziemie wderzy/ y do nog wpadnie/
 Proşac win przepuśczenia. Co otrzyma śnádnie/
 Tylkoż zta Correckya/ że te niestycháne
 Jego zbrodnię/ dawno sa Bogu dácowáne/

Jáko

Jako z woli ktorego snadź y dopuszczenia
 Co sie stało/ za grzechy nasze bez wątpienia.
 On przynamniemy żałować winien za to będzie/
 A przy tym zostawiając/ Odrad już/ Przędzie/
 Wiernością swą w Usługach nagradzać napotym
 Krolowi y y Wyczyźnie. Przeczytane potym
 Punkta te poprzysięże. Co y z naszej strony
 Granie wzaiem. Tak tedy Pokoy vderzony
 Bra pracą y kłopotem. O ktory sie tyle
 Krwie rozlało/ żeby iey/ ani gładne Scyle
 Pożrzec wiecy / Ani Nyl wypienie mogli żyzny/
 Ledwie nie z ostateczna zguba tey Wyczyzny.
 A kto wie? procz na Niedość. Ty sam mocny Koże?
 Jako y tak bezpieczy / y trwały bydź może?
 Takroczy pod Zborowem tylkoż pamiatając.
 A nature/ y slichność taką wważając
 Gminu wyrzdanego/ ktory iako morze
 Szumiąc wiecznie/ nigdy w swym/ ciele sie humorze
 Wkolyśać niemoże. Przebog (ach) niewrożmy
 A blachy choć żelazne dla pewności włożmy
 Nań zawczasu. Niemoże siedzieć ten spektakiel/
 Kto przed czasem w pokoju nie myśli o Wojnie.
 A ty ktoryś dziwna te światu Scene sprawił;
 Nade wszystko Wyczyzne w takim razie zbawil.
 Dzieki mi/ nieśmiertelne y pochwałę od niey.
 Jakoż wkontentować nie macie czym godniey

Pałta
 przysła
 done w-
 saniem

Jako y
 cetero
 la.

Confli
 de wia-
 ne vo-
 to.

Nad

Nád te wdzięczność? Ponieważ ktorychś zwyciężył
 Niepowiedzieć w Tryumfie! Bo byś tym nareżył
 Krolewsticy swey ozdoby / między obrazami
 Wielkich Działow / Chłopskimi sie Kruwiami
 Przed światem popisuiac? Czego kiedyś w Rzymie
 Wmkniono y Krassowi! A iakoś wprzymie
 A przez poty trciakie Palmy tey dopinał?
 Jako sny przerywane nieraz w put wciął!
 Sam gromił / sam przywodził / sam Woyskã byłos
 Sam káždego kopija / y Broni wpatrował (wał
 Ktoć nieprzyzná? A Uczęs nie tak polá spláwił
 Krwia / swych nieprzyjacielow / żebyś nie zostáwił
 Mieyscá polcowaniu y Páństey ludzkości /
 Dosyć / żeś nieżázywşy ná nich tey strogości
 Widział wciekające! A Haná pierwszego /
 Czymes spráwił nie tylko go powolnicyszego
 Ale oraz poćiągnął / że do twej Długi
 Stawiać będzie? Krotkili / luboli czas długi
 To pókaże / kiedy te iednostayne siety /
 Ktore tak okrutnymi dotąd sobie bely /
 W iedno zniozşy / podniesieś ná Wschod znaki swoje /
 A drzewem ó Stambolskie záwadziś podwoie /
 Gdzieć będzie kredencować (nieproznoli wiećże
 Duchy mie porywáie?) Musa moia ięćże

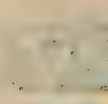
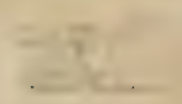

ERRATA Znâcznicyse.

Pag.	Stoi	Czytay	Pag.	Stoi	Czytay
3	Wwazala	wwazela	52	sprzysazonych	sprzysiezonych
4	Anthea	Antheu.	56	passé	passé
	Tylkoś	Tylkoż	57	Targaia	Targuia
6	postaly	postaly	62	Ato iuz	Ato niż
7	Rozsali	rozsiłi		w Woynie reż	w Woynie rezy
10	bił	bił	66	marzety	marzel
18	podnieście	podnieście	68	Czemupass	pass
	Alexantrenst	Alexandrenki	69	zostawali	zastawali
19	zuchfala	zuchfala	79	wolać	wolac
23	komorniki	komorniki		Wyśioaſkie	Wyhomskie
28	kiedy	kedy	81	widomych	widomy
30	Thryady	Thyady	82	nad Roſa	nad Roſia
	Arwia sie gwałtem	Arwo sie	86	Czarnecki	Czarnecki
35	Czarnecki	Czarnecki	89	a iuz burze	a tu zburze
38	Ecluona	Echiona	94	tylkoby dani	tylkoby zani
19	oblomisty	oblomisty	95	slieczneć	sliskoć
20	Peczrow	Peczrow	96	stawiać	stawac

FINIS.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 5TH AVENUE
NEW YORK 17, N. Y.
1917

1917

